

ชื่อแปงกันตึงตุก ชื่อลูกกันบ่ ตี บ่ ล้า

คนหะเก่าเป็นสอนไว้ ชื่อคัวชื่อจ่างม่อ ถ้าของตี ถึงจะแปงไปน่อยก จะไปซี้จี้ ของตี มีคุณภาพ หะเหมือนของตี
รากาถูก ลูก ลูก ชื่อมาใจหะเก่าก็เต๋อก เสีย เป็นเพราะคุณภาพมันหะดีเจ้า

มดแดงมดดำ ต่ายเปื่อน้ำอ้อย ละอ่อนน้อยหันก้าก้ากิน

เป็นว่าแล้ว ก่ หะมีไฟเจือ ปากันเตวเข้าใส่ จนตายไปนัยค่อนัก ก่ หะใจเป็นเพราะของตีเป็นเอามาลอกา อันนี้เป็นของธรรมดา ธรรมดา มันอดหะได้เจ้า
เลิงไผจะเต๋อนัก ตึงหะพัง ขนาดหันตัวอย่างมาแล้วหะใจน่อย ต้องบ่ยอฮ้อได้บ่เขียนด้วยตัวเอง ซึ่งบางเต๋อกว่าจะฮู้ก่ จ้าไปเหยแล้ว

ตีหัวฟาก สนนหัวฝา

กำ อุ้หะเก่า ตีป่าเอามาบอกมาเล่า เจตนาหะอยากฮ้อก้าฮู้ตีดี ลูกสิม ป้าฮู้เส็กเส็กตายเจ้า ก่ เลยหะยอยเอามาลงไว้ฮ้อหมุเอาได้อ่าน ได้ฮู้หันข้อคิดตีดี
ตีคนหะเก่าเป็นฮู้ไว้ แต่หะได้ตั้งใจจะฮ้อไผเจ้า นอกเส็กจากคนได้อ่านแล้ว โคนใจ เข้า ก่ เป็นเรื่องตีควรจะต้องฮู้คักก็คักพอง กากี้คักว่า ป้าว่าฮ้อคนนี้
แต่คนนั้นก็คักว่า ป้าว่าฮ้อ เหมือนก้าว่า ตีหัวฟากตั้งเพ้ ก่ ไปสนนหัวฝาตั้งปุ้น ป้าก่ ขอฮูมาเหยเต๋อเจ้า ป้าหวังตีแต่ ๆ นาเจ้า

บ่ ตืออ้อยข้าวบั้นผี บ่ ตีเอาลูกเศรษฐีมาเลี้ยง

คนหะเก่าเป็นเต๋อนไว้ จะไปอ้อยข้าวบั้นผี ต๊ะไคมันตึงหะปอ กบไปเอาลูกเศรษฐีมาเลี้ยง มีตะไค ก่ หะปอฮ้อเป็นใจ เจ้า

อย่าอวดสูงกว่าบ้อ แม่ อย่าอวดแก่กว่าอาจ่าน

กำ หะเก่าเป็นสอนคนรุ่นใหม่ว่า หะตืออวดแก่ อวดตัว จะไปลิมว่า บ้อแม่ครูอาจ่านเป็นเกิดก่อนเฮา แล้วเป็นก่ ฮักเฮา มีความหวังดีกับเฮา
เป็นมีประสบก่านักกว่าเฮา จะไค จะไค ก่ พังเป็นพองเน่อ คนหะเก่า จะเหยเยะหยัง ถ้าไคฮ้อเสียงจักกิมตีคัก เป็นยังฟังเจ้า

จำดีว่าน้ำ บ่ หล้างเชียมปลา จำดีว่านา บ่ หลอนไร่ข้าว

อัน นี้เหมือนกับก้าตีว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เป็นฮู้ถึงคนตีหมั่นเพียร หะว่า หันหยังก่ เอามาเหยเยะฮ้อเป็นเงินเป็นทองเหยเยะเสียง หะยอมมอมือฮ้อตี
คนจะฮ้อถึงจะฮ้อได้ในโลกตีมีก้าก่านแก่งแย่งแข่งดีเจ้า ...

ของกินล้า อยู่ตีคนมก ของฮัก อยู่ตีคนเป็งใจ

กำหะเก่าเป็นว่าไว้ ก่แต่ฮ้องเป็นเจ้า ของกินบางอย่างเฮาว่า ล้าแต่ล้าว่า แต่คนอื่นก่ หะมก บางคนเฮาหันแลวกี้คักว่า หยังฮ้อไผจะไปฮัก แต่แล้วเป็นก่ ไคตีบตีดี
มีคนฮักคนหุม แหม่มก้าเป็นว่า ฮี้แห่งชอบตำหนานอะเจ้า ...

เปื่อนกินมากลัน หะทำจักหา อันเปื่อนจิวา นั้นหายากบ้

เป็นบอกไว้ว่า คนเฮาจะฮู้ว่าไผเป็นเปื่อนตาย ฮ้อม่อเวลาเฮาเข้าตำจัน เปื่อนกินจะหนีหายหมด คนตีฮ้อจ้วยเฮาในเวลาคักคักไคยากนั้นแหละ คือ เปื่อนตาย แลวก
จะหายากยังแล

ฝนจะตก จะไปเจือใจดาว มีลูกสาว จะไปเจือใจมัน

กำหะเก่าเป็นสอนไว้ ว่าเลิงจะหันดาว แต่จะไปเจือใจว่าฝนจะหะตก เอาแนหะมาได้ มีลูกสาว จะไปเจือใจมัน ยังสมัยหะเตว เป็นเป้นคนรุ่นใหม่ คิดใหม่
บ้อแม่หะมีวันตายตัน

เมื่อคืนลูกเป้นควัน เมื่อวันลูกเป้นเปลว

เป็นหมายเลิงคนเจ้าคิดเจ้าแค้น เรื่องแล้วหะฮู้จักแล้ว หะว่าเมื่อคืน เมื่อวัน ก่ เอาไปกี้คักหาวิธีต่าง ๆ นานา กี้คักจันตัวเก่าหะมีความสุข ตึงเมื่อวันเมื่อคืน
หะตีเหยเยะนาเจ้า เป็นฮ้องว่า คำตีตัวเก่าเจ้า ...

เข้าหมุแฮ้ง เป้นแฮ้ง เข้าหมุก้า เป้นก้า

กำหะเก่าเป็นสอนไว้ เปรี้ยวว่า ก่านวางตัวฮ้อเหมือนเป้นในก่านคบค้าสมาคมกับคนหมูใต้ ก่ จะทำฮ้อได้ฮ้อก่านยอมฮ้อจากเป้น
หมายเลิงก่านวางตัวหะฮ้อแปกไปจាកคนในสังคม สมาคมนั้น ๆ

กินฮ้อปอต้อง หยองฮ้อปอตัว

กำหะเก่าก้านี้ สอนเฮาฮ้อฮู้จักประมาณตัว จะไปเหยเยะหยังฮ้อเกินก้าล้งตัวเก่า จะคักใจปายลุน หะใจหันคนอื่นเป้นกินเป้นแต่ง ก่ จะกินจะแต่งหยังเป้น

หม่อมกำนังเป็นว่า หันจางซี่ จะไปขี้หยั่งจาง มีความหมายเหมือนกันเจ้า เขาต้องรู้จักประมาณตัวเก่าแล้วจะอยู่อย่างสบาย หมะเป็นหนี้เป็นข้าเป็นเจ้า

กำหะมี แบ่งใส่ กำหะใหญ่ แบ่งเอา

เป็นว่า เรื่องราวหะมี แตก่ แต่งขึ้นเพื่อฮื้อคนเข้าใจผิด เรื่องราวมีน้อยเดว ก่ เอาไปแต่งฮื้อเรื่องมันนั๊กขึ้น เป็นกำนเยยะฮื้อคนอื่นเสียหายเจ้า แต่คนก่ ชอบฟังเหยยด้วย กับเรื่องราวหยั่งฮื้อ แม่นก่ เจ้า

ปากเป่นลม เป่นปมตีแก๊กยก

กำฮื้อคนเขา แต่ ๆ แล้ว เป่นกัลลมปาก แต่ถ้าฮื้อหะต้อออกไปแล้ว เกิดบ้งฮื้อขึ้นมา มันแก๊กยก บางครั้งบางเตื่อ เถิงกับเกิดลูกกลมเป่นกรณีพิพาทใหญ่โตก่ เหยยเพราะลมปากต้อฮื้อ คนหะเก่าเป่นถึงบอกนั๊กบอกหนากับลูกหลานว่า จะฮื้อฮ้อยฮ้อระวัง จะไปฮื้อกระทบกกระเทือนคนอื่นเป่นเจ้า

ใจใสเป่นบุญ ใจขุ่นเป่นบาป

กำนกระท้อหยั่งตักก็ตักหวังฮื้อคนอื่นมีความสุข ตัวเก่าก่ ย่อมจะมีความสุขไปด้วย ตรงกันข้ามกับกำกักตีหะมีดี อิจฉาต้อฮื้อน ย่อมจะเหยยะฮื้อคนกักมีความสุขด้วยเจ้า

คนหนุ่มฮื้อเอาเก๊า คนเฒ่าฮื้อเอาปล่าย

เป่นสอนเรื่องความสามัคคี หมะว่าคนหนุ่มคนเฒ่าก่ จ่วยกัน แต่ก่ ต้อเหยยะตามกำลังของตัวเก่า เก้ามันหนักก่ ต้ออาศัยคนหนุ่ม ตางปล่ายจะเบากว่า ก่ ฮื้อคนเฒ่ากำน ก่ จะเสร์จไปอย่างเรียบบร้อย

ปัดขอนหาจิกซี่

เป่นสอนฮื้อคนต้ออยู่หะสุข ชอบค้อยหาเรื่องเก่าขึ้นมาฮื้อ มาเล่า อาจเจเจตติ ได้ผิดหัวกัน ไหน ๆ เรื่องมันก่ แล้วไปแล้ว หมะตีไปชุดไปค้อยเอาขึ้นมาหม่อมเจ้า

ป้อนากัดไปหน้า ป้อนากัดคืดหลัง

เป่นเปรียบจาวานา ย่อมจะกักไปว่า จะเหยยะจะโคฮื้อข้าวดีปลุกออกผลดีงาม ได้ผลผลิตสูง ต่างกับป้อนาก้า จะกักเถิงตื้นตื้นลงไป และหาหนตางเอาคืนฮื้อได้ พร้อมกับหาวิธีดีจะฮื้อได้กำฮันกักที่สุด

หมาเห่า มันตึงหะขบ หมะหะเห่ามันจิ้งซี่ขบ

เป่นเปรียบคนตักดีกำฮื้อ เหยยะแต่หะเป่นเรื่อง หมะเหมือนคนตักก่ ๆ หมะฮื้อนั๊ก แต่เอากำนเอางานดี

มีดพร้าหะหมันฝน มันจางเป่นซี่เมี่ยง

มีดพร้า ก่ เหมือนอ่องอฮ้องคนเขา ถ้าหะหมันลับหมันฝน มันก่ จะเป่นซี่เมี่ยง ใจหยั่งก่ หมะแดง ต้อฮื้อจักหมันฝีกหมันฝน มันถึงจะพร้อมใจกันได้กุ่มื่อ กูยาม

ยามมีกินตัก ๆ ยามหะมีพิบตำหือบ ๆ

เป่นเตือนคนตักหะมีกำกัก ชอบใจจ่วยเกินฐานะ หมะฮื้อจักฮ้อมเงินฮ้อมทองไว้พอง เพื่อกำลุน

จะไปเอาคนตำบอดมานำตาง จะไปเอาคนตำฟางมาแบกไม้แคร่

เป่นเปรียบคนตำบอด คือคนตักหะมีความฮื้อ ถ้าฮื้อมานำหน้า ก่ อาจจะไปเข้าป่าไร่ไร่ ป่าเคเรือ เหมือนคนตำฟาง คือฮื้อหะจริงหันหะแฉ้ง จะปาเขาไปผิดตักผิดตาง ก่ ได้เจ้า

อย่าหุบของเป่นมาเล่น อย่าเตนฮื้อเป่นหันลาย

อย่าหุบของเป่นมาเล่น อย่าเตนฮื้อเป่นหันลาย อย่าทำทายนั๊กปราฮญ์ อย่าประมาทผู้มีศีล คนหะเก่าเป่นห้ามหะฮื้ออวดดี ถือดี ฮื้อมีมรรยาท นอบน้อมถ่อมตัว หมะฮื้ออวดหลวงตาตายผู้ฮื้อ ผู้มีศีล ใได้บับได้ฮื้อจักก่ จะอินดู เมตตำ

มีเงินเอาออกฮื้อเป่นกู มีกำฮื้ออยู่ในโบลาน

มีเงินเอาออกฮื้อเป่นกู มีกำฮื้ออยู่ในโบลาน เป่นสถานต้วางเปล่า คนหะเก่าเล่าไว้ สิ่งเหล่านี้เป่นสิ่งดีหะมีประโยชน์ คนหะเก่าเป่นว่า หมะดีเจ้า ฮื้อเอาเงินออกมาลงทุนทำกิจการตักจะทำกำฮื้อฮื้อ ฮื้อความฮื้อตักมีอยู่ออกมาใจทำประโยชน์ฮื้อตักตักตัวเก่าและคนอื่นตักกว่า จึงจะนับว่า หมะเสียจักเกิด

บ่ กีนก่ ปาก บ่ อยากก่ ใจ หมันตักก่ ไซ หมันใจก่ แฮ้ว

เห็นว่า คนเขา ถ้าตัดความอยาก หมาว่าอยากกิน กาว่าอยากได้ ก็ จะมีความสุข ดีๆ ก็ อยู่ตั้งวันนี้ เพราะความอยาก ถ้าพยายามลดความอยากลง ฟอง จี๊ดๆ จะเปรียบง่ายกว่านี้ เจ้า

ตุ๊กจะไปหนี มีแล้วจะไปรอด

เป็นสอนว่า คนเขาเมื่อยามตุ๊กจะไปฟังท้อถอย ฮื่อหมั่นเขาว่าหากิน จะไปซื้อค่าน แล้วถ้ายังมีศรีสุขขึ้นมา ก็จะไปทนงตัว อวดมั่งอวดมี ฮื่อเป็นหมั่นไส้ เจ้า

จะไปหลวกก่อนหมอ จะไปชอกก่อนปี

เป็นสอนหมีฮื่ออวดเก่ง อวดดี คนเขา ฮื่อไม่ฮื่อหมั่น คน ๆ เดวหมีใจจะเก่งไปเหยียฮื่อฮื่อ คนหมีเก่าเป็นเตือนสติเจ้า

ของกินล้าอยู่ตุ๊กคนมัก ของฮื่ออยู่ตุ๊กคนเปิงใจ

คนหมีเก่าเป็นสอนไว้ ของกินจะล้าก็ อยู่ตุ๊กคนมัก คนหมีมักก็ ตั้งว่าหมีล้า เป็นเปรียบฮื่อฟังเพื่อเตือนสติ ป้อแม่ คนใหญ่ว่า หมีดีไปบังคับลูกหลานในเรื่องคู่ครอง เพราะคนดีจะต้องอยู่ด้วยกันไปหมดตลอดชีวิตนั้น ควรจะเป็นคนตัดสินใจเองเจ้า ของกินหมีมัก หมีจ้งซบจ้ง ของกินหมีล้าหมีจ้งก่าบ้อน

ฮื่อเป็น จ้งเสียตัว

ก่านที่เฮฮื่อฮื่อฮื่อฮื่อ ไ้ ๆ ๆ เป็นสิ่งดีดี ถ้าเป็นความฮื่อแบบเมตตาธรรม แต่ถ้าจะฮื่อล้าไป จ้งก่ายเป็นหลง ก่ หละวัง จะเสียตัว เจ้า

คนหมั่นตายหลังด้าน คนซี้ค่านตายหลังหัก

เป็นเปรียบคนดีมีความซนหมั่นเพียร ว่า เยียะก่านไปตั้งวัน ๆ หลังอาจจะด้าน แต่ก่านแล้ว คนซี้ค่าน จะฮื่อหมั่นก่านวันัก ๆ แล้วก้อยลงมือเยียะ ก่ จะเยียะฮื่อก่านหมีเสร็จ เหมือนหลังหัก ล้มเหลว

ตกตาเป็น เปนตีไคหัว ตกตาตัวเปนตีไคให้

เป็นสอนฮื่อหันนอกหันในคนอื่น หันเป็นตกตุ๊กไคไคยาก หมีดีไคหัวไค่ ลองก็คว่า ถ้าเฮตกตั้งน่องอย่างเป้น เฮฮื่อฮื่อ แล้วมีคินมาไคหัวไค่ จะฮื่อเล็กหย่งไค

จกนังฮื่อผ่อตี จกหนีฮื่อผ่อตาง

เป็นสอนฮื่อเป้นคนมีสติ มีความละเอียดรอบคอบ จะนังจะเตวก ฮื่อผ่อตี ผ่อตางฮื่อตี เดวจะก่ายเป้น หนีเสื่อปะ จระเข้ เข้า

ฟังก่าหม่อเมื่อ เจื่อก่าหม่อผี

เป็นสอนว่า คนเขาถ้าจะเมาก่าเจื่อก่าทำนายนายทัก ซี้มักจะเดือดฮื่อฮื่อภายหลัง เหมือนคนดีเจื่อหม่อผีก็ ซี้มักจะโดนลาก โดนจุงฮื่อเสียเงินเสียทอง เหมือนกัน เพราะถ้าโดนตักแล้ว จะหมีทำตาม ก่ ฮื่ออดอิกขะหลิกใจหมีได้

หมีตันเข้าป่า ก่ หันเสื่อ

เป้นก่าเตือนสติคนดีก็ละเริ่มต้นเยียะก่าน ยังหมีตันไหนก่ ก้วฮั่น ก้วนี้ จะขายของก่ ก้วคนหมีฮื่อ หมีตันเยียะหย่งก่ ก้วลวงหน้า จะทำฮื่อท้อแท้เจ้า

น้ำหมีแถมตัน สวยดั่ง

ก่าหมีเก่าเป็นฮื่อถึงคนดีมีความฮื่อฮื่อ มักจะฮื่อฮื่อฮื่อ ก้วไคเป็นหมีฮื่อ เหมือนน้ำหมีแถมตัน เวลาสวยฮื่อฮื่อจะมีเสียง หมีเหมือนคนดีเป้นมีความฮื่อฮื่อฮื่อ เป็นหมีฮื่อฮื่อเหมือนน้ำแถมตัน สวยหมีดั่งเจ้า

ก่าฟูเก่า เอาค้ำตีไหน เอาค้ำใส่ไฟ ฤาไหลน้ำกว้าง

เป้นหมายถึงคนดีก็ฮื่อฮื่อ แต่ ๆ แล้วหละหละหละไหล ฮื่อไปเลยเก่าบ้ายหมีเหมือนกัน

หมีเล่นก่ หมีม่วน หมีแบ่งควั่นก่ หมีมีตีไคหัว

คนหมีเก่าเป้นก่ ตั้งว่าไว้ ว่าฮื่อฮื่อเล่นหยอกล่อกันฟอง มันจะได้ม่วน เหมือนบ้านก่ ควรต้องแบ่งเตะ แบ่งควั่น จะได้เอาไคหัวกว้างไปผ่อเตอะเจ้า บ้านไหนบ้านนั้น เป้นตั้งเอาไม่ไคมาสานแบ่งควั่น เอาไคไปเป็นจิ้งจางของเจ้า

จำดีกว่าจต จำหมีหมด จตดีกว่าจำ

มันตั้งแต่หย่งเป้นว่าไว้ ฮื่อฮื่อหย่างมาตีดี ก่ ฮื่อฮื่อฮื่อได้ แต่ถ้ามั่นนังล้าไป จำดีได้ก่ หมีหมด ก่ ฮื่อจตเอาไคเจ้า

หลงทางคืนได้ หลงใจคืนยาก

เป็นสอนว่า ในช่วงชีวิตของคนเรา อาจจะมีหลายครั้งที่เขาหลงทาง แต่หมาเป็นหยิ่งเจ้า ถามเป็นพ่อง ตั้งสติแล้วสังเกต ก็จะสามารถปักคืนมาได้ อาจจะไม่เสียเวลาพ่อง แต่ หมาเสียตัว เสียใจ แต่ถาคคนใดหลงใจ ลุ่มหลงในกิเลสตัณหา บางทีตลอดชาตินี้ ก็ หมาสามารถปักคืนมาได้ หมาว่ากิเลสตัณหาจะเป็นก่านพนน ยาเสพติด และแม่แต่ก่านหลงสาว หลงอันนี้เป็นอ้อมว่าหลงใจ คืนยากเจ้า

ไม่สูงกว่าไม้ หักเปื้อลมฝน คนสูงกว่าคน กานภัยต้นอัน

เป็นสอนหมาชื่อทำตัวเด่นกว่าคนอื่นเป็น มันจะเป็นภัยกับตัวเอง เหมือนต้นไม้ที่สูงเด่นกว่าเป็น ข้ายิ่งแข็ง ถูกลมพัดแวง จักไถ่นได้ง่าย

กิมจิมตี๋มโน น้ำหมาไหลเจียวป็น

กิมจิมตี๋มโน น้ำหมาไหลเจียวป็น ไผจะกล้าไปสู้กับนักแข่งรถแข่ง ดีเล่นเกมส์แข่งรถมาเมินแล้วได้

น้ำขุนไว้ตางใน น้ำใส่ไว้ตางนอก

เป็นสอนชื่อคนมีความ อดทน อดกลั้น หมาใจอารมณ์ในกานตัดสินบัญญัติต่าง ๆ และมีสติ แม่บับเหตุกานที่รุนแรง กานมีสติ จะจ้วยฮื่อผ่อได้กว้างโก หมาหลงตางเจ้า

พอนหมาจาง ดีแผ่นดิน

คนฮามันหมาใจว่า จะเยี่ยะก้อย่างจางมาแต่ฮอนแต่ฮอก ต้องมาหัดมาเขียน แต่ก มีบางคน ตัวเก่าเยี่ยะหมาจาง ก หมายอมฮับ กลับได้ฮอนันอันนี้ คนนั้นคนนี้ หมายอมได้ตัวเก่าชกน่อย

คนฉลาดหมาดีประมาทคนง่าว

ไผตีก็คว่าตัวเก่าหลวก ก ฮื่อหละวังว่า คนกุกัน มันมีตีงหลวก ติงง่าว แต่ก หมาใจกูเรื่องกูราว บางคนฮื่อเรื่องนี้ แต่เรื่องอื่นหมาฮื่อเลย ตางไผตางมัน คนง่าว

ถ้าลึงได้เกยเยี่ยะกานันจันชานาญแล้ว ต่อฮื่อคนหลวกจะไผมาเยี่ยะก ติงสูหมาได้เจ้า เป็นก เตือนฮื่อคนมีสติ จะไปฮอดตีฮอกเก้งเหยยคนเดว

ดูควานว่าคนอื่นง่าวไปเหยยเสียเจ้า ก จะได้อาฮาฮัยกันโยเจ้า แบบ ปีสูฮอง นองฮูนึงเจ้า

ตามไฟหมาดีอ้าปาก หมาดีตากไม้เข้าหามือ

คนหมาเก่าเป็นสอนลูกหลานว่า ถ้าหมาฮื่อจักหละวัง มันจะเยี่ยะฮื่อเกิดความผิดพลาด เลิงขึ้นเจ็บตัวได้

ได้น้ำ หมาดีลิ้มหลัง

คนฮานาเจ้า หมาดีลิ้มความหลัง แต่หมาได้หยาความเลิงว่า ฮื่อเป็นคนเจ้าคิดเจ้าแค้น แต่หมาดีลิ้มความตักยากตีเขาเกยผ่านมาแล้ว บ้ายังจำชีวิตตีล้าปาก

ตอนออกมามีฮื่อใหม่ ๆ รายได้ก มีก่าเงินเดือนฮองสามมี และรายได้ตีป่าเปิดฮาน แต่ก หมานักหมาหนาตีะโต ฮองว่าปอใช้ปอกันกันไปวันวัน ต๊ะฮื่อ รดยนตีจิตใจ ก

ฮื่อมือสอง ทุนถนอมใจ ยางรดยนตี ถ้าตอกมันหมด ก ต้องเอาไปหลอดตอก แล้วก ปักมาใจแหมเมิน ฮองว่าต่ออายุกานใจงานของยางไปแหมหมาใจน่อย แบทเตอร์รี

ถ้าหมตอายุ ก หมายอมฮื่อใหม่ชกเตื่อ เจ้าม่าก จ้วยกันแม่ ลูก ยูรถฮื่อป้อ เป็นประจำ ของใจกูอย่างตองถนอมใจ อะหยัง อะหยังก ตองจี ตองเขียน

แต่มีอย่างนึ่งตีสอนหมาฮื่อจี นั้นคือ น้ำใจเจ้า

เล่นหมา หมาเลียหน้า เล่นข่า ข่าหุบหัว

เป็นเปรียบฮื่อฟังว่า ถ้าเขาเล่นกับหมา มันจิงเลียหน้าเลียตา เหมือนเขาเล่นกับลูกนอง นักไป เขาก จะลีน ลามปาม หมาฮื่อความเคารพนับถือ เป็นสอนฮื่อวางตัวพอดี

พอดี หมานักหม่นน่อยเกินไป ก จะเปนต์ฮื่อฮับฮองผู้คน

เจ้ามือกินรวบได้นั่งรถเก้ง ส่วนหมูคนเก้งเหลือก่าเตี่ยวก้อม

เป็นเปรียบคนตีชอบตางหวย ยังหมาหันไผรวยชกเตื่อ แต่หมูเจ้ามือ มีรถเก้งนึ่ง มั่งมีขึ้นตัก ๆ แต่เป็นหมาตีสอนฮื่อเอาอย่างเจ้ามือหวยนาเจ้า มันผิดกฎหมายเจ้า

เผ่าแก่คว่า หงอกยาวขาวพอม กันหมาตายเมื่อมธณ์เอาไว้สอนลูกเต่า

เป็นฮื่อเลิงคนเผ่า ๆ เยี่ยะกาน หมามีแวงแล้ว ก ฮื่อฮื่อยกไว้เป็นคนกอยสั่งสอนลูกหลานเตอะ หมาตีทิงขวางเป็นน่อเจ้า

หลับเด็กลูกเจ้า หมาได้เป็นเจ้า ก ได้เป็นนาย

คนหมาเก่าเป็นสอนลูกหลานฮื่อหมั้น จะไปตีกานอน เวลาตีจะเยี่ยะกานจะได้มันัก ๆ คนตีเป็นมั่งมีศรีสุข เป็นเยี่ยะกานนักเจ้า เพียงแต่หมาได้ใจแรงก่ายตีะโต

แต่ใจสมองน้กเจ้า

มีคำอ้อเป็นกู่ มีความฮู้อยู่ในใบลาน

เป็นเปรียบคนมั่งมีตีมีเงินเอาไว้อ้อเป็นกู่ ตัวเก่าหะยอมเอามาใจสอย เหมือนคนตีมีความฮู้น้ก แต่หะยอมเอาออกมาสิบฮ้อลูกหลานต่อ มันก่ หะได้ประโยชน์กับไฟ
แห่มก่าเป็นว่า มีเงินคำไว้อ้อใจสอย เต็มก่องเต้าคอยไฟหะอวดอ้าง

กินฮ้อปอคาบ หาบฮ้อปอแสง แป้งฮ้อปอใจ ไซ้อ้อปอนอน

กินฮ้อปอคาบ หาบฮ้อปอแสง แป้งฮ้อปอใจ ไซ้อ้อปอนอน กำฟุ้งหมคนี้ก่ เพื่อจะสอนฮ้อคนเฮฮู้จักประมาณตัว ฮ้อพ่อฐานะตัวเก่า กั้นก่ จะไปกินน้กล้ำจันกั๊ดต้อง
เยีเยก่านปอดฮ้อต้วเก่า แป้งคั่วไว้อ้อมีปอใจ เป้นไซ้อ้อสบายฮ้อปอนอน เจ้า

จิกปีกไหนก่ ป้อ จ้อหว้อไหนก่ ขวัก

เป็นเปรียบกับสายน้ำ เวลาไหลไปปะใสตี้แข็งนู่นขึ้นมา ก่ จะเยีเยฮ้อของตี้ไหลตวยมาบ่อกหน่าขึ้น หนาขึ้น แล้วถ้าตี้ไหนอ่อน เป้นฮ้อจ้อหว้อ น้าก่
จะเซาะฮ้อฮ้อใหญ่ขึ้นตึก ๆ จันบางเตือ ก่ายเป้นแอ่งใหญ่ เหมือนคนตีมีงี่ยังมีฮ้อฮ้อความขยันหมั่นเพียร ทำมาหากิน หะซี้ค่านทรัพย์สมบัติก่ ป้อก่ขึ้นตึงวัน ตึงวัน
หะเหมือนคนบางคน อยู่ตวยอยู่ หะมีทรัพย์มรดก แต่ก่ หะกั๊ดจะทำมาหากินฮ้อพอกพูนขึ้น จกใจไปตึงวัน ๆ หะเมินสมบัติก่ เสี่ยงก่ สิบ จะไดจะน้นเจ้า

บ่ ตีแกว่งตั้นหาเสียน

เป็นสอนฮ้อคนเฮฮ้ออยู่ไหนก่ ฮ้อหละวัง จะไปเซาะหาเรื่อง มาใส่ตัว ก่านงานของเฮา มีเป้อเลอะ เป้อเตือ หะตีไปสีกไปแล้เรื่องฮ้อคนอื่นเป็นเจ้า

อยู่ไ่ก่กินของฝาก อยู่ไ่ก่กินสากมอง

เป็นว่าไ่ว้วว่า คนเฮาถ้ออยู่ห่างกัน ก่ กั๊ดเดิงหากัน มีอะหยักก่ ฝากไปฮ้อกัน แต่คนต้ออยู่ไ่ก่กัน หันหน้ากันตึงวัน กำเดวมันก่ จังผิดหัวกัน เหมือนล้นกับเขี้ยว
เป้นธรรมดาเจ้า

จับใจแอ้ง หะแนนใจก่า จับใจหมอยา พยาธิหะฮู้

มีแห่มอันนึ่ง จับใจหมี หะตีใจเผ็ง จับใจมองเซิง หะจับใจเจี้ยว

แห่มอัน จับใจแอ้ง หะแนนใจก่า จับใจครุบา หะจับใจพระน่อย

แลกะ แห่มอัน จับใจจูง หะจูใจเซียด จับใจเปี้ยด หะจับใจไม้คาน

จะ สังกัดว่า กำหะเก่าแบบนี้มีน้ก เพราะเป็นฮู้ว่า คนเฮาหะว่าจะทำตี้ ทำจะได มันตึงมีคชอบ คนหะชอบ หะต้อกั๊ดย่าน
ถ้าเฮาหะได้ทำความเดือต้อฮ้อฮ้อไผนาเจ้า เพราะบางตี้เป็นอาจะขอยเฮาก่ ได้เจ้า

กำปากเหมือนผีสอน ตั้นอนเหมือนโหม้งกระต่าย

เป็นเปรียบฮ้อฟังถึงคนตีตี้ก่า อู้แก่ง ไผอ้อเรื่องอะหยักก่ ฮ้อไปเพี้ยหมด เหมือนผีเจาะปาก แต่ซี้ค่าน เวลาเยีเยก่าน หะเหมือนฮ้อตีอู้

ขนาดตั้นอนตัวเก่ายังเหมือนโหม้งกระต่าย

ของหะกินฮู้เนา กำหะเล้าฮู้ลิ้ม

เป็นว่าไ่ว้วเจ้าว่า ของกินใด เฮามีแล้วหะฮู้จักเอามากิน มันจะเนา จะเสียเจ้า เหมือนกำตีตีเป็นว่าไ่ว้ว เรื่องเล้าตี้มีสาระ เล้าเป้นตำนานมาแต่โบราณ

ถ้าเฮาหะเอามาเล้าต่อ มันก่ จะลิ้มไปเพี้ย เสียตายเจ้า

ของกินล้ำ บันกั้นกินคนน่อย กินคนเวจจ่างกัน

เป็นว่าไ่ว้วเมินแล้วเจ้า ซึ่งป้าก่ ปฏิบัติตวยมาตลอด ฮู้ว่ามีอะหยักตี้ไหน ก่ หา ก่ เซาะ มาฮ้อลูกหลานกินเจ้า น้นก่ คือว่า คนเฮาต้อมีน้ำใจ

เอื้อเอื้อเอื้อเอื้อกันและกัน เฮาหะได้ฮ้ออยู่ในโลกนี้คนเวจเจ้า

ก่อนหินขวางซัด ถูกตีหินซัง จ้างหมุขะนึ่ง สะต้อนใส่หน้า

เป็นสอนว่า ก่านตีคนเฮาจะเยีเยฮ้อลงไป ฮ้อหละวัง ฮ้อกั๊ดก่อนลงมือ หะว่าจะอู้ กาว่าทำ ตีหะตี เรื่องราวนั้นอาจะฮ้อไต่ดกับคนอู้ คนเยีเย

เหมือนเฮาขวางหินลงไปถูกโหม้งหิน อาจะสะต้อนปี้กใส่ตัวเก่ากะได้เจ้า

เกิดเป้นคน เข้าห้วยไคก่ ฮ้อมันสุด ขุดห้วยไคก่ ฮ้อมันตึก

เพื่อหมีชื่อเสียจาดิเกิด หมาว่าเยี่ยะหยักชื่อเฮียนฮู้ชื่อ ถอง ๆ เหมือนเข้าห้วยเข้าป่ากั ชื่อมันขวยย หมาเยี่ยะขวางกึ่งขวางก่างเนื้อเจ้า

หมาขบ จะไปขบตอบหมา

เป็นสอนว่า คนเขาเมื่อมีหมาเยี่ยะชื่อโชดชื่อเกียด กั จะไปผูกพยาบาท ตอบโต้ ชื่อก็คว่า เขาตัอยกว่าเขา เขาหมีฮู้ เขาเถิงว่า เขาจะลดตัวลงไปโต้ตอบเขา จะหมีได้ประโยชน์อะหยักกับเขาเลยเจ้า

หนามแก่ป้ายมุ่ม หนามหนุ่มป้ายแซว ปักบ่อแพ้วจางอ่อนเบ้อ

เป็นว่า หนามแก่เถิงแม่ป้ายจะมุ่ม แต่กั แข็ง ดีกว่าหนามหนุ่ม เถิงแม่ป้ายจะแหลม แต่กั อ่อน ปักหมีเข้า เปรียบเหมือนคนดีเป็นมีความฮู้ แม้ทำทางจะท้อ หมีแสดงออกมา กั ดีกว่าคนมีความฮู้น้อย ดีมักจะชอบแสดงความอวดฮู้ เอาแต่แล้วกั หมีฮู้แต่ซึกเรื่อง

สวรรค์มีอยู่ในอก หมอนะฮกมีอยู่ในใจ

สวรรค์มีอยู่ในอก หมอนะฮกมีอยู่ในใจ หม้อไฟมีอยู่ดีปาก ความตักความยาก อยู่ดีดีกับมือ คนเขาทำความดีกั มีสุข ทำความหมีดีกั มีดีกั ฮู้ดี กั เป็นศรีแก่ปาก ฮู้หมีดี กั ฮ้อนแป้นไฟ อยู่ไหนกินไหนหมีแป้นตาสุข จะได้ดี ได้ยาก กั อยู่กับตีนกับมือฮ้องตัวเก่าทั้งนั้น สรุพบว่า ตัวเก่าตั้งนาน หมีใจคนอื่นเจ้า

เผื่อฮู้คิง น้ำปิงปอแห้ง

เป็นสอนฮู้ฮู้จักวางแผนไว้ก่อน จะฮู้จะจำ กั ต้องกัคิดฮู้ดีก่อน เกิดกานผิดพลาดขึ้นมา กั แก้ไขหมีทันแล้วเจ้า

ถ้ายแตกแล้ว เอามาแต่ต่อกัน ดีไหนจามัน จะหายแตกราว

เป็นว่าไว้ดีเจ้า ว่า คนเขาก่อนจะฮู้ออกไป หมีกัคหน้ากัคหลังก่อน แล้วจะมากัตัวเก่าหลัง มันกั เหมือนถ้ายฮมดีแตกราวไปเทียบแล้ว เอามาแต่ต่อกันใหม่ หยักโตมันกั ดิงหมีเหมือนเก่าเจ้า

ตุกหยุก ๆ ข้าวสุกเต็มก่อง ต้องหยอง ๆ ข้าวก่องหมีมี

กำหมีเก่านี่เป็นเปรียบฮ้อนันว่า คนบางคนดีเป็นหมีแต่ตั้งตัว แต่มีเงินมีทอง เหมือนมีข้าวสุกเต็มก่อง หมีเหมือนบางคนดีเอากัแต่งหยอง แต่ความจริงกวางใน เงินทองหมีมี เหมือนหมีมีข้าวในก่องหมีเจ้า

เยี่ยะฮ้อนเป็นฮักยากนักจักหวัง เยี่ยะฮ้อนเป็นจังกาเววกั ได้

เป็นว่าคนเขา กว่าดีจะฮ้อนเป็นฮัก ไว้เนื้อใจใจได้ บางทีใจเวลาเป็นปี ๆ แต่ถ้าฮ้อนฮ้อนเป็นจิง และคำว่าตั้งเมือง กั สามารถทำได้ฮู้ฮ้อนคนเจ้า ตัวอย่างหันอยู่ จะ

กำฟูนักปราชญเหมือนดาบสองคม

กำฟูนักปราชญ เหมือนดาบสองคม กำฟูนักโง่ม เหมือนลมบดียดอดไม้ เป็นเปรียบฮ้อนันว่า ถ้าฮู้ฮู้เป็นฮ้อนันหยัก กั ฮ้อนันฮ้อนันแล้วนำมาก็ดี เพราะจะต้องมีความหมายฮ้อนันซึ่ง หมีเหมือนกำฟูนักของคนโง่ม เป็นเปรียบเหมือนลมบดียดอดไม้ หมีมีความหมาย ไรสาระ หมีต้องเอามากัดีฮ้อนันเวลาเจ้า

แล่งเมินกั แล่งหันลาย แล่งชววยกั แล่งหันแซง

เป็นบอกเล่าเถิงนิสัยของคน ใหม่ ๆ กั ดูดี แต่ปออยู่กันเมินเข้า ลายกั ออก เหมือนฮ้อนันแจ่งกั หันลายแซงซัดซันตึก ๆ

กันข้าวหมีฮ้อนัน หมีแป้นตาไฟ มันแป้นแต่ไฟ หมีใจกับหม้อ

เป็นเปรียบฮ้อนันว่า กานจะควนตัดสินเรื่องราวใดใด กั ฮ้อนันเถิงต้นเหตุแต่ ๆ ก่อนว่าแป้นจะใด ตั้งหม้อหมีฮ้อนันอาจแป้นตาไฟหมีแฮง หมีใจหม้อหมีดี

โจรปลันยังเหลือเฮือนไว้ ไฟไหมยังเหลือแผ่นดิน

โจรปลันยังเหลือเฮือนไว้ ไฟไหมยังเหลือแผ่นดิน แต่กานพินันมันกิน แม้แต่แผ่นดินกั หมีค่างอยู่ คนเฒ่าเป็นดิงสอนไว้ เรื่องกานพินัน มันแป้นสิ่งทำฮ้อนันดีหลังมันต้องเสียคน สันเนื้อประดาตัว ระวงตัว เจ้า ตอนนีกัจะแป้นหน้าฟุตบอล จะไปหน้ามิดเนื้อเจ้าจะเสียคน

ของกินหมีมิกั หมีจางซับจำ ของกินหมีล่า หมีจางกำป้อน

เป็นเตือนสติคนดีชอบเจ้ากัเจ้ากาน วุ่นวายเรื่องส่วนตัวของคนอื่นแป้น มันคนละคน คนละใจ จะไปฮ้อนันเหมือนกันได้จะใดเจ้า

ว่าชื่อเป็น หมะชวามงอนตัวเก่า

คนหมะเก่าเป็นสอนไว้ดีเจ้า เป็นเดือนคนที่ชอบว่าชื่อคนอื่น ว่า เขาจะไปทำจับผิดก้าคนอื่น ลองย้อนมาพ่อตัวเก่าเขาถาม ว่า ดีเฮว่าชื่อเป็นนั่น ตัวเขาดีสะกาเจ้า

แบ่งเอือน ตามใจคนอยู่ สานอุต้องพ่อตัวคนนอน

เป็นบอกว่า ก้านแบ่งเอือนก ต้องตวยใจคนที่จะอยู่ ถ้าไปแบ่งชื่อแล้วหมะถูกใจ จะเป็นไตดี เลือกคู่ ก ต้องพ่อเอาคนเคว ต้องใจเวลาศึกษากันชื่อเมิน ๆ และก ต้องฟังก้าแนะนำตักเตือนจากคนใหญ่ หมะอันน้ำตาจะเจ็ดหัวเขาก้าลูน

อดเผ็ดกินหวาน อดทหนสานจะไตสา

เป็นสอนคนเขาชื่อมีความอดทน ตุกยากก่อนแล้วจะสบายก้าลูน เหมือนก้านอดทหนสาน แล้วหมะจ้าก จะไตสาไว้ใจเจ้า

เสียมหมะคมชื่อไล่ต้ามหนัก ๆ ความฮู้หมะนักรู้หมั้นฮ้าเฮียน

เป็นเปรียบคนเขา ถ้าหมะมีความฮู้หนัก ก ชื่อหมั้นฮ้าหมั้นเฮียน เหมือนเสียมตีหมะคม ต้องไล่ต้ามหนัก ๆ คนเขาหมะใจหลวกมาตั้งแตในตองตีไหนเจ้า

ข้าวหมะไตตาก ต้าปึก คนหลีกมันตึงสอนยาก

เป็นเปรียบว่า คนเขาถ้ามันหลีก มันตึง สอนตึงยาก มันตึงคือ เหมือนข้าวหมะไตตาก เอามาต้า มันจ้าเจ้า เสียเวลาเป็นเมินเป็นนาน กว่าจะสอนชื่อตีได้เจ้า

มารหมะมี ป่ารมีหมะแก ลูกหมะฟังก้าพ่อแม่ ยากนักจักเป็นตี

เป็นหมายเล็งคนเขา หมะว่าจะเฮียะหยัง มันต้องมีอุปสรรค เขาต้องพยายามฝ่าฟันอุปสรรค เล็งจะบักความสำเร็จ ลูกเต้า ตีหมะเจ็อฟังก้าพ่อแม่ ตีเป็นไตฮู้ได้หันมาก่อน ตึงจั้งหมะไตตี

กินชื่อปอต้อง หยองชื่อปอตัว

เป็นสอนชื่อฮู้จักประมาณตัว ในก้านกิน ก้านอยู่ คนเขาขอชื่อฮู้จักก้าว่า ปอ หมะไปแข่งบารมีคนที่มันักกว่าเขา เหมือนก้าว่า หันจั้งซี่ จะไปฮู้ฮ้อยจั้ง เจ้า

หมะมีชื่อหา หมะมาชื่อเขา

เป็นสอนชื่อคนมีความหมั้นเปียร อยากได้ อยากมีอะหยังก ชื่อ ขนขวย เขาหา หมะใจอยู่หมะตาย จะชื่อของนั้นล่นมาหาคนเควเจ้า มันเป็นไปหมะได้

จะจุงก ลูไปก่อน จะสอนก ลูตวยหลัง

เป็นบอกว่า มันเป็นลักษณะของคนหมะเอาไหน เหมือนเขาจุงควาย จะจุงก จะลูไปก่อน แต่ปอเขาชื่อไปก่อน ก จะตวยตางหลังหมะมา เหมือนแกล้ง

หนีฝนหมะปั่นฟ้า หนีฝ้าหมะปั่นตะวัน

เป็นบอกชื่อฮู้ถึงสัจจะฮ้องจิตว่า คนเขาเกิดมาแล้ว ตึงหนีหมะปั่นความตาย หมะว่าจะเฮียะจะไตก้าตาม เหมือนเขาทำอะหยังไว้ หมะว่าบุญกว่า บาบ เขาตึงจะได้ฮับผลฮ้องก้านกระทานั้น ๆ อย่างแน่นอน หมะจ้าก เวย

ของจักเสีย ชื่อฟั้งใจ ของจักไต ชื่อฟั้งเดา

คนหมะเก่าเป็นเป่นห่วงลูกหลานตีเอ็นยาน เป็นบอกว่า ของอะหยังจะเสีย ไซใจเอามาเฮียะเหยย เหมือนกับของตีควรจะได้เป่นฮ้องเฮา ก ชื่อฟั้งเก็บเอา เหมือนคำตีว่า น้ำขึ้นให้รีบตัก จะไตจะอันเจ้า

ใจเป่นนาย กายเป่นบ่าว

เป็นบอกว่า คนเขา ใจจะต้องเป่นเก้า เขาจะเฮียะหยัง ก จะเฮียะจากใจก่อน ก็ไตใจได้แล้วถึงจะสั่งกายเฮียะเจ้า

ก้ากัตี ขายสะลีนอนสาด

คนหมะเก่าเป็นว่าชื่อคนตีลีนคิดว้า หยังมกัตีตี จันตองขายสะลีน นอนสาด คือหมะจ้างทำมาหากินอะหยัง ไตก้าขายของเก่าตีมีอยู่แล้วไปวัน ๆ

ใครเวยฮ้อยกาน ใครน่านฮ้อยล่น

คนหมะเก่าเป็นเดือนสติลูกหลานว่า จะเฮียะอะหยังก ชื่อรอบคอบ จะไปฟั้งล้าไป เวยล้าไปเดวจะตองบักมาเฮียะหมะลิมหนึ่งเจ้า จ้า ๆ ไตฟร้าเล่มงาม

สี่สิบลิ้มหน้า ห้าสิบลิ้มหลัง

เห็นว่า คนเขาดีมีอายุยืนแล้ว ย่อมจะลิ้มหน้าลิ้มหลัง เป็นธรรมดา เจ้า บางคนจำได้กำชี้เก๋า เยียะหยังอยู่แหมบ ๆ กลับจำหะได้ ว่าลิ้มอ๊หะเจ้า

เหล็กดี หมะต้องตีหลายเต๋า

เป็นเปรียบเทียบคนคิดคนเก่ง สอนหยังน้อยกำจำ นำไปใจได้ หมะต้องเสียเวลาสอนหลายเตื่อ เหมือนเหล็กดี ตีกำแควก่เป็นฮูปเป็นฮ่าง

กินหะจ้าง ก่ เป็นหนี ซี้หะจ้าง ก่ เป็นกำ

กินหะจ้างก่ เป็นหนี ซี้หะจ้าง ก่ เป็นกำ กระทำตัวหะดี ก่ เป็นเล่า คนหะเก๋า เป็นสอนฮื่อจ้างกัน จ้างตาน จ้างเก็บ จะเยียะฮื่อจีวิตมีความสุข หมะเป็นตุ๊ก และหมะเป็นซี้ปากจาวบ้าน

พ่องอยู่ต่างลุ่มนั้งให้ พ่องอยู่บนเก๋าไม้ไค้หัว

คนหะเก๋าเป็นสอนลูกหลาน ส่วนมากจะเป็นกำเปรียบ มันจะได้นึกหันภาพไปตวย อันนี้เป็นสอนหมะฮื่อซ้าเติมคนดีทำอะหยังผิดพลาด เยียะฮื่อเป็นตุ๊กใจนั้งขึ้น แหมฮื่ออันดีคล้าย ๆ กันก็ มีว่า ตกต่ำเป็นเป็นดีไค้หัว ตกต่ำตัวเป็นดีไค้ให้ เจ้า

กินซี้หะมา ดีกว่าเป็นความ

กำนี้เป็นกำฮื่อของคนจีนดีเข้ามาทำมาหากินกันอยู่ดีเมืองไทย เป็นถือว่า กำนี้ค่าความกำนี้ หมะว่าจะเป็นฝ่ายผิดกว่าถูก มันเยียะฮื่อเสียเวลาทำมาหากินเจ้า แหมหมะปอ ยังเยียะฮื่อเสียเงินเสียทอง หมะว่าจะเสียฮื่อตานา กว่าดาอยู่เจ้า เป็นเลยเปรียบว่า ถ้าจะเป็นความกำน ยอมกินซี้หะมาดีดีกว่าเจ้า

แมงบั้งยังหะตายกันใบไม้

เห็นว่า ขนาดแมงบั้งยังหะตายกันใบไม้ คนเขาเกิดมาแล้วหมะต้องกั้วอดตาย มีมือมีตีน แหมหมะปอมีฮื่อองออตวย ขอฮื่อชยันหมั้นเพียร จะไปซี้ค่าน งามฮื่อองออติน เจ้าก่ ว่างาย ขวายก่ วาฮื่ออน อยู่ฮื่อจะอายุแมงบั้งเน้อเจ้า

ข้าวจะเสีียง เพราะกินหวาน คนจะผลาญเพราะนอนอุ่น

เป็นเปรียบฮื่อฟังว่า ข้าวจะเสีียงเพราะกินน้ก และถ้าจะเมากันนอนหลับ เอาความสุขสบาย ก่ จะตุ๊กจะยาก

จัวลากเฟื่อง ก่ กินเฟื่อง

เห็นว่า กำนี้คนเขาเยียะอะหยังลงไปแล้ว ก่ ต้องหวัง และได้ฮื่อผลประโยชน์จากกำนี้ได้ทำลงไป คนดีทำอะหยังแล้วหมะหวังผลนั้น หายากในโลก ผลดีได้อาจจะโดยตรง กว่าโดยอ้อม เป็นรูปธรรม กว่า นามธรรม

อย่าเก็บกำเบา อย่าเอาก่างาย

เป็นสอนหมะฮื่อเป็นคนหุเบา ฟังความอะหยังก่ ฮื่อหนักแน่น ฟังหูไว้หู เยียะหยังก่ จะไปมั่งง่าย ฟังความมา ก่ เอามาประกอบกำนพิจารณาฮื่อรอบคอบ หนักแน่น อย่าเจื่อง่ายโลเล จะหมะเป็นดีเจื่อฮื่อฮื่อผู้คน

สี่สะล้อ ฮื่อควายฟัง

เห็นว่าคนเขาดีมันหลัก หมะว่าจะฮื่ออะหยัง สอนอะหยัง มันตั้งหมะเข้าคิง เหมือนเขาสี่สะล้อฮื่อควายฟัง จะโคจะนั่นเจ้า

ไม้ต้นเดว หมะเป็นก้อ ป้อต้นเดวหมะเป็นเหล่า

เป็นเปรียบว่า คนเขาหมะสามารถอยู่คนเดวได้ และก่ หมะสามารถเยียะกำนใหญ่ได้ด้วยตัวคนเดว เขาต้องฮื่อแองฮื่อมใจกัน กิจกำนต่าง ๆ จุงจะเป็นเรื่องขึ้นมาได้ ไม้ต้นเดวเป็นหมะฮื่อฮื่อว่า กอ ต้นป้อต้นเดวมันตั้งหมะเป็นป่า เจ้า

ใบบัวปกจ้าง ต้างนาซ่อนฮอย

คนหะเก๋าเป็นเปรียบฮื่อฟังว่า คนเขาเยียะหยังไว้ดีโต จะดีจะซู้ก่ ตาม มันตั้งมีคนฮื่อจนได้ เหมือนกำว่า ความลับหมะมีในโลกเจ้า ใบบัวน้อย ๆ จะไปปกตัวจ้างใหญ่ ๆ ได้กุ่มจะไค้เจ้า

ตอกสั้น ฮื่อมัดดีกั้ว ลิวสั้นฮื่อลิวไม้บาง

สุขภาพดีกำเมื่อเฮา เป็นตั้งฮื่อความหมายไว้ตามคำฮื่อเลย มีกั้วว่า ไผจะยอมฮื่อบัก เต้าอันน้อะ เป็นฮื่อเฮากัดหันภาพเลยกำเดวว่า ถ้าเฮามีตอกสั้น

แล้วจะกันเอาไปมัดอะหยิ่งตีมันใหญ่ ก๋ ย่อมหะได้ ตอกสั้นก๋ ต้องมันตีมันน้อย ตอกจะมัดเต็ง แต่ว่า มันมีความหมายสอนเฮลิกกว่านั้น ไผเข้าใจว่าจะได้พองเจ้า

จัวตัวใด กินหญ้าแพกหมู กันั้นว่าหะตายเป็นฆ่า ก๋ ตายเสียขบ

คนโบราณเป็นสอนไว้ หมายเลิงคนตีมีพฤติกรรมแตกต่างจากคนอื่น หะเข้าเปื้อนเข้าฝูง เป็นคนโดดเดี่ยว เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับตัว ตีหะสามารถแก้ไขได้ ก๋ จะได้ฮับความเดือดร้อนแสนสาหัส หะมีไผ่จ้วย

เมื่อป้อแม่มี กินขวางโปะขวางบะ กันั้นป้อแม่ตายละ เป็นหะห้อยหะน้อย

กำอู้นี้ก๋เป็นกำอู้นี้มองข้ามหะได้ แต่จะโตชูลูกอย่างเดวก หะได้ เพราะเวลาป้อแม่ยังมีอยู่ ความฮักลูก กอดดูแลลูกจนหะได้จ้วยตัวเก่าเลย แล้วป้อแม่ตาย หะมีไผ่กอดเลยจ้วยตัวหะได้ หะว่ากันั้นเปื้อนอยู่ กัว่ากันั้นเหยียกันั้น เขาจะว่ากันั้น หะจางทั้งนั้น ป้อเงินเก่าตีป้อแม่หาไว้ฮื้อหมก ก๋ เป็นหะห้อยหะน้อย อย่างว่า

เสียมบ่ คม ฮื่อไล่ดำมหนัก ๆ ความฮู้หะนักร้อหั้นฮ่าหั้นเฮียน

เปิ่นได้พอง กัคนเค่าเป็นว่าไว้ เฮาเลียงหะได้น้อเจ้า เปิ่นกัตีเปิ่นเตือนไว้ หยั่งป่าฮู้ฮ้อยต้องหั้นเฮียนหั้นฝึก แต่อย่างว่า ได้หน้าลิ้มหลังสะลวด ฮื่อ

ของกินล่า อยู่ตีคนมัก ของฮัก อยู่ตีคนเปิงใจ

เปิ่นฮู้ฮ้อยเปิ่นไว้ตีนาเจ้า อ้ายหมู่เฮาคนเมือง เป็นมักลาบ แต่ลองเอาไปฮื้อน้อฮ้อย เปิ่นก๋ ติงหะกิน เปิ่นหะมัก เอมามาแลกผักกับน้ำพริกฮ้อยเปิ่นก๋ คงหะเอา ของฮัก อยู่ตีคนเปิงใจ ก๋ แต่หะม กอนหะฮ้อยก๋ คงจะหะมีของร้อยแปดพันเก้ามาวางขาย ฮื่อเลือก คนนั้นว่า อันนี้งาม คนนี้ก๋ เปิงใจอันนั้น มันติงเปิ่นจะนี่นา

กำอู้นี้จะไปถูออกปาก จักยากใจปายลุน

คนหะเก่าเป็นสอนนักร้อสอนนา เรื่องตีเฮาได้ฮื้อน้อกำอู้นี้ หะถูกใจ จะไปฟังโต้ตอบโดยหะได้ตั้งสติ กัดฮื่อตีก่อน มันจะเปิ่นเรื่องเปิ่นราวไปใหญ่ บางตือก เปิ่นเรื่องเข้าใจผิดเพราะหะหาเรื่องแต่ ๆจะแก้ไชยากกำลุน บางทีก๋ เสียเปื้อนไปเลย เพราะมันสะแม็งใจกันั้นไปเหยียละ

มีนึ่งแล้วจะแอมแอมสอง ซื่อเฮือน้ำนองฮ้อนสองจั้งลม

กำหะเก่าเป็นว่าไว้จาดตีฮื้อน้อเจ้า เตือนใจหมู่เฮา คนตีฮ้อยฮ้อยสาว ๆ งาม ๆ ถ้ายังหะมีไผ่อยู่แอมข้างก๋ แล้วไป แต่ถ้าตัวเก่าเฮามีแล้วคนนึ่ง ก๋ จะไปเซาะผ่อตั้งฮื้อน้อหมก กัเดวจะเปิ่น ซื่อเฮือน้ำนอง ฮ้อนสอง กะเดวมันจะลมน้อเจ้า

เปิ่นหะถาม จะไปกล่าว เปิ่นหะบ่าว จะไปไป

กำหะเก่าเป็นว่าไว้จะฮื่อ แต่วันนีป่าซึกจะกังขา เพราะป่าตั้งใจบ่าวประกาศ ทีแรกก๋ จะมีไผ่ ๆ ปากันมา แต่เอาแต่ ๆ แล้ว ก๋ หะมากันเหยียฮื่อ ๆ หยั่งอันแหละ แล้วจะหะฮื่อป่ากังขาจะได ก๋ ต้องบักมาผ่อตัวเก่า อาจจะมีอะหยิ่งตีเหยียฮื่อเปิ่นเปลี่ยนใจเจ้า

ใจบ่ แห้ง บ่ ได้ซีจ้างงา ใจบ่ กล้า บ่ ได้เปิ่นป้อเลี้ยง

เปิ่นสอนฮื่อเปิ่นคนเก่งคนกล้า แต่ต้องเปิ่นในตางตักถูก หะใจฮื่อเปิ่นนักร้อฮื้อน้อพาลนาเจ้า

หันเปิ่นมี จะไปไคไค หันเปิ่นยากไร จะไปดูแควน

เปิ่นสอนฮื่อมีใจเปิ่นกัง หันเปิ่นมี จะไปฮ้อย กัว่าฮ้อยไคฮ้อยไคฮ้อยไค และถ้าหันคนยากคนจน ก๋ จะไปดูแควนเปิ่น บางครั้งบางเตื่อ คนตีเฮาดูหั้นดูแควน ก๋ อาจจะได้ดิบได้ดีซึกวันนึ่งก๋ ได้

เว่นหมาฮื่อป้อคอก เว่นวอกฮื่อป้อวา

เว่นหมาฮื่อป้อคอก เว่นวอกฮื่อป้อวา เว่นคนพาลฮื่อโก่แสนโยชน์ เปิ่นว่าไว้ถูกต้องแมนแต่ตีหลี กัว่าหมา กื่อเว่นมอกคอก แต่กัว่าวอก ต้องฮื่อเว่นป้อวา แต่ถ้าบับปะคนพาล เปิ่นว่า ฮ้อยเหลือเปิ่น ฮื่อหนีร้อยโยชน์ แสนโยชน์ปุ่นน้อ

หะหลงของเก่า หะเมาของใหม่

เปิ่นกำอู้นี้ฮ้อยหลวงป้อ พระพุทธพจนวราภรณ์ อูมาหลายสิบปีแล้ว เปิ่นพยายามสอนฮื่อจาวบ้านตีมูลนิธิ ศึกษาพัฒนาชนบท เข้าไปจ้วยฮื่อแนะกันั้นเหยียกันั้นฮื่อได้ผลดี กันั้นรวมตัวกัน เพื่อฮื่อกันั้นงานลุล่วงไปด้วยดี หัดใจฮื่อรวมกัน กันั้นจะครองชีวิตฮื่ออยู่ได้ท่ามกลางอารยธรรมใหม่ ๆ ตีกำลังไหลเข้ามาอย่างแรง ก๋ จะต้องมีหลักในใจ หลวงป้อเปิ่นก๋ เลยมอบกำอู้นี้ฮื่อว่า หะหลงของเก่า หะเมาของใหม่ ฮื่อพิจารณาฮื่อรอบคอบ หะบักเดว อันไหนของเก่าคืออยู่ ก๋ อนุรักษ์ไว้ อันไหนของใหม่ฮื่อฮื่อคุณประโยชน์ จ้วยผ่อนแอง ก๋ ฮื่อเอาไว้ นำมาจื่อฮื่อได้ประโยชน์ฮื่อฮื่อกันั้นเจ้า

ตกต่ำเป็น เบ็นตีไคหัว ตกต่ำตัว เบ็นตีไคไห้

เวลาหันเป็นตกตุ๊กไคยัก ผิดหวังต่าง ๆ จะไปไคหัวไคเป็น อี้ก็ไคว่า ถ้าเฮตกอยู่ในสภาพแบบนั้น เฮจะเบ็นจะได หัดเอาใจตัว ไปใส่ใจเบ็น เอาใจเบ็นมาใส่ใจตัว ก จะเยี่ยะฮือมีจิตใจที่อ่อนโยนต่อเบือนมนุษย์กุกุคน

จิกดอยยังอยู่ป็นดินคนขึ้น อย่าไคล้นคนมีความเพียร

เบ็นว่าไค คอยสูงเต้าสูง คนก ยังไคขึ้นจนถึงยอด หยั่งอัน คนตีมีความเพียร ย่อมจะเยี่ยะหยังไคตามความตั้งใจกุกุอย่าง เป็นหะฮือประมาทคนตีมีความเพียรเจ้า อย่างหมูเฮา ลงตั้งใจว่าเฮจะสามัคคีกัน จะพยายามปากันสร้างเวฮ้องเฮา ฮือเลื่องลือไปว่า ตีนีมีแต่ความบันเทิงและสิเราะ หะมีพิชมีภัยต่อกุกุคนที่เข้ามาอยู่กับเฮา เฮาจะต้องเยี่ยะฮือไค

เตวไปเดียดไป ไผหะตัก เตวไปตักไป มีคนตีคนไหว้

เออน้อะ มันตั้งเบ็นอย่างตีเบ็นว่าไค คนบางคนพอหน้าก หะฮือยกไคไคฮือตวย แบ่งหน้าเค่งตาเค่ง เหมือนโชดไผมา อู้จาก หะม่วนกับหะม่วนคน เตวไปก ตักตวย ยัมแย้มแจ่มใส ไผหัน หะฮือจักก ยังไคยัมไคฮือตวยน้อเจ้าถ้าจะอัน ก จะไปลิ้มเนื้อ ออกบ้านไปก ยัมซ่ายยัมชวาเจ้า ตั้งหะม่วนปุดตีน แต่ถ่านักถ้าไปกหะไคตี กำเตวเบ็นจะไคไคว่า กะหาหะลุดออกมาจากโฮงยาเจ้า

กินข้าวฮือไคตาน้ำ

คนเฒ่าเบ็นสอนว่า เวลากินข้าว จะไปกินจนกิด ต้องไคไคตาน้ำพอง หะฮืออัน กำเตวปอกินน้ำเข้าไปก จะกิดแองแตง เบ็นฮือฮือว่ายะกานหะม่วนได้ มันกิดต้อง !

คนเฒ่าปากหวาน ลูกหลานฮัก คนเฒ่าปากนัก ลูกหลานจิง

เบ็นสอนคนเฒ่าว่า จะไปปากนัก อู้หะม่วน หันลูกหลานก จม ๆ ซ้ำม ๆ ลูกหลานจะกาย หะไคเข้าไค ปับหน้าลูกหลานก ฮืออู้ก้าก้าม่วน ๆ จะสั่งจะสอนก ฮืออู้ก้าตี เบ็นเตื่อเบ็นยาม ใจก้าอู้ตีมีเหตุมีผล หยั่งอู้ลูกหลานก อยากรเข้าไค อบอุ่น เบ็นสุขเจ้า

กิมจิมตี๋มใน น้ำหะไหลเจียวเบ็น

ความหมายเบ็นหะฮือผอนก้ากายนอก หันเบ็นเพียงผิวผิน จะไปนีกดูแควน เหมือนน้ำตีผื่อเหมือนต้น แต่แต่ ๆ แล้วตั้งป็นไหลเจียว หะเหมือนคนตีแสดงออกอย่างเปิดเผย จะผ่องายและนากันน่อยกว่า

ตัวเบ็นผะญาติ ต้องล่นหาหมอ ตัวเบ็นจางซอ ต้องง้อหาปี้

คนเจ็บคนป่วย ต้องอ้ายฮือหมอ เหมือนจางซอ จะซอกต้องเบ็งคนเป่าปี้ คนเฮาจะอยู่หะม่วนได้ ถ้าหะเบ็งป้าอ้ายซิงกันและกันน้าเจ้า

คนหมั่นยากไร้ มีคนสงสาร ซี้คร้านแวยาน ไผบ่ ชอบหน้า

เบ็นแต่อย่างเบ็นว่า คนตีหมั่นตื่นหมั่นมือ ไปอยู่ไหนไผกฮัก หะรังเกียจ ตรงข้ามคนซี้ค่าน ไปอยู่ไหนเบ็นก้ากายก เบื่อหน้า

กำหะมี ไผหะเลา จินหะเน่าหนอนหะมี

กำนี้ตีตีกับกำว่า หะมีฝอย หะมีหะมี หะเบ็นหนี่ เบ็นหะม่วนทวง คือเรื่องราวตั้งหลาย ถ้าหะได้มีมาก่อน ไผก ตั้งหะเฮามาอู้ เฮาหะได้ยืมเงินเบ็นมา ไผจะไปมาทวงน้อเจ้า ถ้าอยากอยู่อย่างสงบ หะมีไผเลาขวัญ ก จะไปเยี่ยะในสิ่งตีเบ็นฮือฮือว่า เบ็นอาหารปากฮ้องคนตีฮือฮือ

ปะผ้าตัวบายมไคแจ้ง ปะจิ้นแห่ง เมื่อเชียวหะมี

ปะผ้าตัวบายมไคแจ้ง ปะจิ้นแห่งเมื่อเชียวหะมี ปะของตีเมื่อเฒ่าแก่แล้ว นอนหนาวมาเกือบสุดคืน มาปับผ้าตัวบหมได้หะมีตะโดกแจ้งแล้ว ปะจิ้นแห่งล้าก กินหะมีได้เพราะพันพางหักหมดแล้ว มาปะของตี (คงจะหมายถึงสาวงาม)กแก่ เฒ่าเหี้ยแล้ว เบ็นเตือนฮือฮือจะใจชวนชวยหาของตี ๆ ก่อนตีจะสายเกินไปน้อเจ้า

ลูกเจ้า กินผักยอดปล่าย ลูกชวย กินผักยอดเก้า

ถ้าไผตื่นเจ้า ไปเก็บผักก จะไคผักยอด อ่อน แต่ถ่าซี้ค่านเมาก้านอน ตีนมาหะม่วนตีเบ็นเก็บยอดอ่อน ๆไปหมดแล้ว กจะไคไคก้าตั้งเก้า มันแก่ หะมีล้าเจ้า

อยู่กับคนใบ้ เหมือนผ้าไม้ตีตี

อยู่กับคนใบ้เหมือนผ้าไม้ตีตีตา อยู่กับคนมีผญา เหมือนผ้าไม้โล่งปล้อง มันตีมีก้าเบ๋อยู่ในตัวแล้วน้าเจ้า ก้าบหนี่ เพียงแต่ว่า ความหมายฮือฮือก้าว่า คนใบ้ คงหะมีได้เจาะจิงตีคนใบ้หะน้าเจ้า คนฮือฮือฮือฮือ คือความหมายฮือฮือก้าก้านี้เจ้า

มีเงินค่าไว้บ่ ใจสอย เต็มก่องเต้าตอย ไผ่บ่ อวดอ้าง

เป็นหมายถึงคนตั้งจังก่าเซาหาเงิน แต่หะมาจั่งใจ หะมาว่าใจฮื้อตัวเองและคนอื่น ก่ หะหะมีไผ่ยกย่อง กลับจะถูกเป็นดินนินทาหม่มต่างหาก

ฟังกำเมีย จั่งเสียบ่เสียนอง ฟังกำปากกำพ้อง เสียเปื้อนบ้าน

ฟังกำเมีย จั่งเสียบ่เสียนอง ฟังกำปากกำพ้อง จะเสียเปื้อนบ้านและมิตรสหาย เป็นสอนหะฮื้อทูเบา ไดยินไผ่ฮู้หยังมา จะไปฟังเจื้อ ฮื้อฟังหูไว้หู เอามาแก้ต เอามากรอกก่อน ถ้าเฮาค่วนเจื้อฮู้ยงตั้งไดยินมา ก่ จะเบ้นสาเหตุฮื้อไผ่ผิดใจกันนาเจ้า แล้วเฮานั้นแหละ จะหะเหลือเปื้อนฝูงบั้งฮื้อคบ

เสียมหะคม ฮื้อใส่ด้ามหนัก ๆ

เสียมหะคมฮื้อใส่ด้ามหนัก ๆ ความฮู้หะหนักฮื้อหมั้นฮ้ำหมั้นเฮียน เป็นเปรียบคนตีมีความฮู้ฮ้อย เหมือนเสียมหะคมต้องใจแองนัก ฮื้อใส่ด้ามหนัก ๆ คนตีมีความฮู้หะหนัก ก่ ต้องหมั้นฮ้ำหมั้นเฮียน

ไปบ้านเป็น จะไปอยู่หะตาย บั้นจ้วบั้นควายฮื้อลูกเป็นเล่น

เบ้นกำเป็นสอนฮื้อมีน้ำใจ ไปอยู่กับเป็น ก่ ฮื้อหมั้นตี้นหมั้นมีอ มีกานหยังก ฮื้อจ้วย กาน เป็นจะได้ฮัก หะรังเกียจ เนอเจ้า

จับใจแอง หะแนนใจก่า จับใจครุบา หะจับใจพระน่อย

คนเฮาจะฮื้อเยยะหยังเบ้นตีถูกใจคนไปตีงหมด หะได้ คนนั้นว่าดี คนนั้นว่าแย เฮาก่ ต้องพิจารณาไปตวยว่า ควรจะตีเยยะก่ บางทีถ้าเฮาได้ฟังเหตุผลแล้ว อาจเปลี่ยนความคิดก็ได้

สิบเถียนพรั บ เต้าห่าคมขวาน หลานสิบคน บ่ เต้าลูกเต้า

เป็นว่าไวอันนะเจ้า แต่ก่ต้องมีฮ้อยกเว้น ถ้าเผื่อว่า หะมีลูกคนตีมีโอกาสฮ้อยตวย แล้ว ได้หลานมาอยู่ คนเฒ่าฮื้อความฮัก หลานได้ฮับความอบฮุน ได้อยู่โก่ชิดกัน ฮู้ใจกัน กำคมอันนี้ ก่ คงตอยกเว้น

แองคนอยู่ตีน้ำลาย แองควายอยู่ตีแม่น้ำ

เป็นว่า คนเฮาถ้าฮู้ตี ไผ่ เจื้อ และฮ้อมมีอ เยยะฮื้อได้กานไดงานตี แล้วเรื่องตีฮู้ก่ เป็นเรื่องตี ตีน้ำหน้าใจ ตีไผ่ฟังก่แล้วมีใจไค่ฮ้อมกานฮ้อมงานตวยหะเจ้า

หน่วยนักหนักกิง ก่าก่ตีฮยังหนักใจ

ตี้นไม่มีหน่วยนัก กิงมันก่จะโนมล่งเพราะหนักหน่วย บางทีถึงกับหักเลยก่ มี เหมือนคนตีก็คักกล้าไป ก่ จะหนักใจ แล้วหะใจจะฮื้อผลตีนาเจ้า ถ้ามันนักล้ำจะเงิน

คนจะตี มันตีแต่ผ้าฮ้อมบ้อก คนจะวอก ผมหงอกก่ ติงหะดี

คนจะตี มันตีแต่ผ้าฮ้อมบ้อก คนจะวอก ผมหงอกเต็มหัวก่ ติงหะดี มันตีแต่ฮ้องเป็นนาเจ้า คนหะเก่าเป็นจังก่สิ่งเกด บางทีเกิดมาจากตองบ้อมแม่เดวกันแต่ ๆ นิสัยก่ ยังหะเหมือนกันเลยเจ้า

เยยะฮื้อโก่ตา เยยะนาโก่บ้าน

กานี่เป็นเปรียบว่า กานทำนาทำฮื้อ ถ้าวอกไค่ หะได้เอาใจใส่ มักจะหะได้ผล หรือถูกสักถูกชะโมย เปรียบหม่มอย่างก่ คือ ความฮัก ซึ่งตองกานความโก่ซิด เอาใจใส่ ถ้าวอกไปโก่ อาจเกิดกานเปลี่ยนใจได้

ปากหวานจ้อย ๆ เหมือนน้ำฮ้อมบ้อกสะเสียม

คนหะเก่าเป็นเตื่อนว่า จะไปเจื้อคนตีปากหวานล้ำไป มันจั้งมีความชมอย่างสะเสียมฮ้อมฮ้อย หมายความว่า เป็นอาจะใจปากหวานล้อมจันตูป แล้วเบ้นก่ หลอกเอา หลอกเอา ความจริงใจนั้นหะมีฮักฮ้อย

มีนตากว้าง ผอ่ตางยาว เป็นฮ้างเบ้นสาว ฮื้อผอ่ตี ถี

กานี่เป็นเอาไว่เตื่อนใจว่า จะไปผอ่ฮั้น ๆ ฮื้อผอ่ไปยาว ๆ หะมาว่าเรื่องกานงานกว่า เรื่องจิวตี แมงึงเฮาจะเลือกกูก่ จะไปผอ่ก่าความหลอ กกว่า เป็นฮ้อม่วนจำหวานก่ เมาเป็นเหยแล้ว

ยินตีในสิ่งตีเฮาได้ ปอใจในสิ่งตีเฮามี เป็นคนใจคตี

หลวงพ่อ (พระพุทธรูปจวนราภรณ์) ผู้เป็นมงคลชีวิตไว้ว่า หมะยินดีในสิ่งที่ได้ หมะพอใจในสิ่งที่มี เป็นคนอากัปกัฏที่สุดในโลก ยินดีในสิ่งที่ได้ พอใจในสิ่งที่มี เป็นคนใจคัดที่สุดในโลก มัวเมาในสิ่งที่ได้ หลงไหลในสิ่งที่มี คือกานสร้างคอกอ้อตัวเก่า มองเห็นโต๊ดในสิ่งที่ได้ หนักอึ้งในสิ่งที่มี คือความเป็นอิสระในโลก

มีดคมเอาไว้ในฝัก คนหลวกเอาไว้ในใจ

กำหมะเก่าเป็นสอนหมะอ้ออวดอ้าง อ้อนอนบ่นอ้อมอ้อมตัว มันจะเป็นภัย หมะมีไผชอบ เอาออกมาใจเมื่อถึงเวลา

ตำหันตาย เหมือนควายหันหญ้า ผัดไปมาแหวอ้อ

เป็นเปรียบอ้อฟังว่า คนเฮาหมะใจจะได้อ้อย่างต้ออยากได้ เหมือนควายหันหญ้าที่อยู่ใต้มีอ้อล้อม เหวผัดไปผัดมา ก่เข้าไปกินหญ้าหมะได้เจ้า

น้ำเย็นไหน ปลาไหลซ่อน ริงไห้นฮ้อนปลาป้ายไปอื่น

เป็นสังเกตว่า ถ้าตีไหนฮ้อนเย็น ปลาซี้มก่จะปากันไปอยู่ฮ้อนต้ออื่น แต่ถ้าตีไหนฮ้อน น้ำซุ่น ก่ หมะมีปลาไปอยู่ ก่ เหมือนคนเฮา ตีไหนไปอยู่แล้วม่วน ดักหูเย็นใจ ก่ จะมีคนชอบไปมาหาสู่ อ้อม่วนจาหวานกัน แต่ถ้าตีไหนมีก้าผัดกัน คำกั้น ก่ จะหมะมีไผไคเข้ามาแอ้วมาใจ แม่นก่ เจ้า

ถ่มน้ำลายขึ้นฟ้า มันตึงตักใส่หน้าตัวเก่า

คนเฮามันตึงเป็นอย่างตีเป็นว่าไผ่เมินละ กานตีถ่มน้ำลายขึ้นฟ้า แน่นนอนว่ามันจะตกลงมาใส่หน้าตัวเก่า เปรียบเหมือนคนตีชอบว่าอ้อคนอื่นโดยหมะได้แยงพ้อตัวเก่า กำอ้อตีว่าออกไปนั้น มันก่ จะได้อก่ตัวเก่ามันเนาะ อันนี้เป็นการหมะเก่าแหมอันนี้ตีหมะมีไผ่เถียงได้เจ้า ป้าหมะได้อ้อเอาคนควเนอเจ้า คนเฮาจิตใจเป็นไค กำอ้อก่ จะออกมาหยั่งอันเจ้า

ยามอ้อ น้ำส้มว่าหวาน ใจบ่ เจยบาน น้ำตาลว่าส้ม

เป็นตีงว่าไผ่เมินแล้วเจ้า ยามกะลั้งอ้อกัน อะหยัก ก่ ตี ก่ งามไปเสียเสียง อ้อหยักเยาะหยัก น้าอ้อ แต่บ่อจังกันเกียดกันขึ้นมา ขนาดน้ำตาล ก่ ยังว่าส้ม อ้อหยักว่าหยัก ก่ ผิดหูผิดตาไปหมดเสียง เฮ้อ!

หลับเด็กลูกเจ้า บ่ ได้บ่เจ้า ก่ จักได้บ่บ่นาย

เป็นเปรียบคนตีหมั้นตีหมั้นมือ หมะตีกันง่ ๆ นอน ๆ ว่า วันนึ่งต้อได้ตี เป็นเจ้าคนนายคนเจ้า ไผ่อยากเป็นเจ้าคนนายคน ก่ อ้อ ลูกเจ้า ๆ จะไปเมากันนอน กำแอ้วเนอเจ้า

เผื่ออ้อปวย เผื่อขวยปอหล้า

คนหมะเก่าเป็นเตือนลูกเตือนหลานว่า จะไปเมาก้า จะเยาะหยัก อ้อเวย ๆ หมะอันคนอื่นเป็นจะเอาไปกินเหยก่อน อ้อมีกานตีต้ออยู่ตลอดเวลาเจ้า จะไปผัดวันประกันพรุ่ง จะหมะตันกันเป็นเจ้า

สิปปากว่า หมะเต้าตาหัน

เป็นว่าไผ่ว่า สิปปากว่า หมะเต้าตาหัน สิปปากเล่า หมะเหมือนเฮาไปหันคนควเนาเจ้า อย่างตีปากะลั้งจะไปพิสูจน แต่ถ้าจะอ้อตีนาเจ้า ต้อต้อว่า สิปตาพ้อ หมะเต้ามือชวาม !

คนอ้อเต้าผินหนัง คนจ้งเต้าผินสาด

คนเฮาหมะว่าจะหยั่งไค ตึงมีคนอ้อ แล้วก่ คนจ้ง จะอ้ออ้อใจคนตีงหมดเป่งไปหมะได้ แล้วคนตีจะอ้อเขาเป็นเปรียบว่าเต้าผินหนัง แต่คนจ้งจะมีนีกกว่า เต้าผินสาด เฮาหมะควรหวังว่า คนตีงหลายจะอ้อเขาอ้อคน เมื่อมีคนอ้อ ก่ ย่อมมีคนจ้งนะเจ้า แบ่งใจไว้เจ้า

หมะมีอ้อหา หมะมาอ้อเฮา

กำหมะเก่าเป็นสอนคนหมะอ้ออ้อคาน นิ่งอยู่หมะคายทำใจคทาแลก (ทำหากู้ตวยก้าหา นิ) อ้ออ้อจกขนขวย หมั้นตีหมั้นมือ หมะใจทำอ้อมันล่นมาหาคนควเจ้า

ไม้อัด ใจแบ่งขอ เหล็กงอ ใจแบ่งเคียว

ไม้อัด ใจแบ่งขอ เหล็กงอ ใจแบ่งเคียว คนก้อต้อยเดียว ใจกานหมะได้ หันก้อ หันก้อ ขนาดไม้อัด เป็นยังเอาไว้ใจแบ่งขอ เหล็กงอ ยังเอาไว้แบ่งเคียว แต่ถ้าคนก้อ เอาไปใจไหนหมะได้ ไผ่ตีงหมะคบเจ้า

กำสอนมะเก่า สอนใจ

เขียนโดย นายตัวดี ท.ทิวเทือกเขา

วันพุธที่ 02 กันยายน 2009 เวลา 14:43 - แก้ไขล่าสุด วันพุธที่ 02 กันยายน 2009 เวลา 14:46

คนซี้จี้ไปไหน ไผ่ งามหา คนมีเมตตาไปไหน หมดกัน

คนหมะเก่าเป็นบอกชื่อฮู้ว่า ถ้าคนไหนซี้จี้ มันตั้งหมะไค้มีคนฮักคนชอบ หมะเหมือนคนดี มีเมตตา ไปตั้งใด ก่ มีก้าคนฮัก คนจ้วยเหลือ คนซี้จี้ ส่วนมากก่ จะงกตวยเจ้า!

บัวหมะชื่อจ้ำ น้ำหมะชื่อซุ่น

กำหมะเก่าเป็นสอนลูกสอนหลานฮื่อเลียงใจคนไว้ จะไปจู้จ้อช้อช้อเป็นเสียใจ มีอะฮยังก่ ฮื่อฮักชาน้ำใจกันไว้ แบบ บัวหมะชื่อจ้ำ น้ำหมะชื่อซุ่นเจ้า

หัวใจคน ไผ่หย่งหมะตึก ลิกเต้าซ้อมือเดว

หัวใจเนื้อของคนเขา อยู่เล็กไปซ้อมือเดว แต่หัวใจ คือความนึกคิดของคนนั้น หมะใจจะ หย่ง ฮู้กันได้ง่าย ๆ คนบางคน คบกันมาเป็นเมิน ก่ ยังหมะฮู้ใจกัน ต่อเมื่อถึงคราวคับขันเมื่อใด ก่ จะได้เห็นใจกันก้านี้แหละ

จะไปตีกลองเอียงฟ้า จะไปซี้ม้าเอียงตะวัน

จะไปตีกลองแข่งเสียงฟ้า จะไปซี้ม้าแข่งตะวัน เพราะว่า มันตั้งจะหมะตันกัน สอนว่าจะไปเอียอะฮยังตีแข่งกับคนที่รู้ฐานะดีกว่าเขา แล้วก่ ฮื่อป้อใจในสิ่งที่ฮามีอยู่แล้ว ถ้าฮารู้จักประมาณตัว หมะเอาตัวไปเปรียบกับเป็น เขา ก่ จะมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขตามสมควรแก่ฐานะฮ้องเขา

ปากหวานกันส้ม ตั้งในชมเหมือนหมะแคว้ง

เป็นเปรียบคนที่อู่ม่วนจำหวาน แต่หมะมีความจริงใจ เป็นฮ้องปากหวานกันส้ม ปากฮู้หวานแต่ แต่ตั้งในชมเหมือนหมะแคว้ง ละบหลังฮู้หมะดีฮื่อเป็น แต่ต่อหน้าฮื่ออื่น จะ ๆ จ่า ๆ ชมแล้วชมแหม่ บ้าหมะเกยปะนาเจ้า ตื่นเฮาหมะมีเจ้า

หมาหลวง หมะแป้หมาหลาย

เป็นฮู้เปรียบว่า คน ๆ เดว จะไปฮู้คนหลายคนได้จะใด เพราะฉะนั้น เป็นสอนฮื่อหมะฮื่อต้องมีความสามัคคีกัน จะฮู้จะเอียอะฮยังก่ฮื่อพร้อมอกพร้อมใจกัน เรื่องใหญ่ ก่ ก่ายเป็นเรื่องน่อย ง่ายหย่งปอกกล้วยเข้าปากเจ้า แต่ถ้าเมื่อใด เขาแตกสามัคคีกัน อยู่ตัวคนเดว ต่อฮื่อเก่งมอกโตก่ ตั้งจะฮู้เป็นหมะได้นาเจ้า

ฝนหมะตก บ่ฮู้ว่าเฮือนฮั่ว

ฝนหมะตก บ่ ฮู้ว่าเฮือนฮั่ว หมะฮู้ว่าเขาซั่ว เพราะ บ่ ได้อยู่กับเขา เป็นบอกก่า เขาฟ่อก่ ฮู้เสิกว่าดีฮื่ออยู่ แต่ถ้าฝนตกเมื่อใด ก่ฮู้กันละว่า เฮือนฮั่วตัดไหน ก่ เหมือนกันกับก้านผ่อคน ถ้าฮ้อยู่ไป ๆ ก่ หมะฮู้ว่าเขาเป็นคนที่ดี แต่ถ้าได้มาอยู่ด้วยกันเมื่อใด ก่ เลิงจะฮู้จักตัวแต่ฮ้องเขา

ของกินล้ำ บันกันกินคนน่อย กินคนเดวจั้งแก้น

เป็นว่า ถ้าหากินยังล้ำ ฮื่อเอามาบันกันกิน จะไปกินคนเดวเนอ มันจั้งจะแก้นนาเจ้า บ้ามาได้เห็นของกินแปลก ๆ ได้จิมผลไม้แปลก ก่อยากฮื่อลูกหลานได้มาจิมมาลิมรสพอง จะเอียจะไดจ่า

กำล้าจั้งตาย อายล้าจั้งตัว

คนหมะเก่าเป็นสอนไว้ว่า จะไปกำล้า จะไปอายล้า แต่ละอ่อนสมยนี้ เห็นท่าจะหมะต้องสอนเหย้า หั้นกล้าหาญกันแทบทั้งนั้น บางอย่าง บางเดื่อ คนเผ่าเห็นแล้วอกสันขวัญแวนแต่นว่า เขายังมากล้าล้า แต่ถ้าฟังกำเป็นไว้พ่องก่ จะดีหนะเจ้า เป็นว่าไว้หม่ก้าว่า จักกิมตักก่ ฮื่อเจื่อ นี้คนเผ่าตักตั้งเดื่อ จะหมะฟังเลยกาเจ้า

สี่ลิมลิ้มหน้า ห้าลิมลิ้มหลัง

เป็นว่า คนดีเริ่มมีอายุนักขึ้น ตั้งซี้หมักจะลิมหน้าลิมหลัง แต่บ้ามั่นซึกจะเกินเผ่าดีเป็นว่าไว้ มันเลยลิมตั้งหน้าตั้งหลัง เขาฮูปลงได้สามฮูบ ปอเลิงฮูบสี่สี่ เอียะใด ก่ หมะได้เอ๋ แล้วจะฮื่อป้าเอียะจะดีดีเจ้า

ความฮู้อย่อมเฮียนตันกัน ส่วนผหยานนั้นเฮียนกันหมะได้

มันก่เป็นหย่งดีเป็นว่าไว้ ลูกบ่อเดวแม่เดวกัน เฮียนมาเหมือนกัน ยกั๊ดหย่งหมะเหมือนกัน เป็นว่ามันมีติดตัวมาแต่เกิดแล้ว หมะต้องแปลกใจเจ้า อั้นนั้นคือผหยาบัญญา ก้ากั๊ดก้าอ่าน หมะเหมือนกัน แล้วเฮียนแบบกันหมะได้ดวยเจ้า

กำหมะมี แบ่งใส่ กำหมะใหญ่ แบ่งเอา

เป็นว่า เรื่องราวหมะมี แต่ก่ แต่งขึ้นเพื่อฮื่อคนเข้าใจผิด เรื่องราวมีน่อยเดว ก่ เอาไปแต่งฮื่อเรื่องมันนักขึ้น เป็นก้านเอียะฮื่อคนอื่นเสียหลายเจ้า แต่คนก่ ชอบฟังเหยียดวย

กับเรื่องราวหยิ่งอี แม่หนัก เจ้า

ปากเป๋นลม เป๋นปมตีแก๊ยก

กำอุคนเฮา แต่ ๆ แล้ว เป๋นกำลมปาก แต่ถ้าอุหะต้อออกไปแล้ว เกิดปัญหาขึ้นมา มันแก๊ยก บางครั้งบางเตื่อ เถิงกับเกิดลูกลมเป๋นกรณีพิพาทใหญ่โตกั
เพียงเพราะลมปากต้ออัน

คนหะเก่าเป๋นเถิงบอกหนักบอกหนักกับลูกหลานว่า จะอุหะหยิ่งขอระวัง จะไปอุหะกระทบกระเทือนคนอื่นเป๋นเจ้า

หน่วยนั ก หนักกั ก้ำกัตยั้ง หนักใจ

ตันไม้ตีมีหน่วยนักล้าไป กัมกัจะโน้มลงมา บางทีกั เถิงหัก เหมือนคนตีมีก้ำกัตนักล้าไป กั จะมิก้าความหนักใจ

เป๋นเปรี๊ยเทียบอุหะต้ออย่างตันไม้ตีมีหน่วยนักล้าไปน้าเจ้า หะทำอุหะเกิดประโยชน์อะหยิ่ง กลับจะทำอุหะเกิดโทษทีหลังด้วยซ้ำไป

หมูหะอุหะหน้า หม่าหะยี่เขี้ยว

เป๋นเปรี๊ยแม่ญิงเป๋นเหมือนหมูน้าเจ้า ถ้าหะอุหะหน้าป้อจายแล้ว ตีไหนป้อจายจะกล้าเข้ามาหา แต่ยี่เขี้ยวนี้เป๋นว่า ขย่ำกั ป้าหะอุหะน้าเจ้า

คนเฮาใหญ่แล้ว บ่ ต้อมาสอน จั้งทีดแมงจอน ไผสอนมันตัน

เป๋นบอกอุหะคนอื่นเป๋นคนใหญ่แล้วแต่กั ยังหะจั้งกัตยี่หะหยิ่ง ต้ออุหะสอนอุหะบอก ว่าจั้งทีดแมงจอน ยังหะหันต้อมีไผสอนอุหะมันตันล่อ มันกั ยังจั้งตัน

จะหามกั อาย จะสพายกั หนัก

เป๋นอุ้เถิงคนชี่ค่านน้าเจ้า จะแบกจะหามกั จ่มว่าอายเป๋น ถ้าจะสพายกั ว่ามันหนัก ตกลงจะหยิ่งโตกั หะเอาชกัลง เหมือนตีกำตางภาคกลางเป๋นว่า หนักไม่เอา
เบาไม่สู้ หยิ่งโดหยิ่งอันเลยเจ้า

เยีเย่นาหล้า เสียแองควาย มีเมียขวยเป๋นข้าลูก

คนหะเก่าเป๋นบอกว้า ไผตีลงมือเยีเย่นาเจ้า จะต้ออุหะกับญาติชี่ขึ้นฮก เหมือนคนตีแต่งงานขวย กว่าลูกจะใหญ่ กั ต้อเถียงลูกน้อยอยู่เมิน ฮ้องว่าเป๋นข้าลูก
แล้วบางทีกั หะตันได้ใจชกักั

ฝ่นจะตก จะไปเจือใจดาว มีลูกสาว จะไปเจือใจมัน

กำหะเก่าเป๋นสอนไว้ ว่าเถิงจะหันดาว แต่จะไปเจือว่าฝ่นจะหะตก เอาแ่นหะได้ มีลูกสาว จะไปเจือใจมัน ยิ่งสมัยหะเด่ว เป๋นเป๋นคนรุ่นใหม่ คิดใหม่
ป้อแม่หะมีวันตวยตัน

เปื้อนกินมากลัน หะทำจกัหา อันเปื้อนจิวา นั้นหายากใบ้

เป๋นบอกไว้ว่า คนเฮาจะฮู้ว่าไผเป๋นเปื้อนต่าย ฮ้อผ่อเวลาเฮาเข้าต่าจัน เปื้อนกินจะหนีหายหมด คนต้ออุหะจ้วยเฮาในเวลาตกตักได้ยากนั้นแหละ คือ เปื้อนต่าย แล้วกั
จะหายากยิ่งแล

เมื่อคืนลูกเป๋นควัน เมื่อวันลูกเป๋นเปลว

เป๋นหมายเถิงคนเจ้าคิดเจ้าแค้น เรื่องแล้วหะฮู้จักแล้ว หะว่าเมื่อคืน เมื่อวัน กั เอาไปกัตทวาริธี่ต่าง ๆ นานา กัตจันตัวเก่าหะมีความสุข ตึงเมื่อวันเมื่อคืน
หะตีเยีเย่นาเจ้า เป๋นฮ้องว่า คำตัวเก่าเจ้า

เข้าหมูแ่ง เป๋นแ่ง เข้าหมูก่า เป๋นก่า

กำหะเก่าเป๋นสอนไว้ เปรี๊ยว่า ก่านวางตัวฮ้อเหมือนเป๋นในก่านคบค้ำสมาคมกับคนหมูได้ กั จะทำฮ้อได้ฮ้อกับก่านยอมฮ้อจากเป๋น

หมายเถิงก่านวางตัวหะฮ้อผกัไปจากคนในสังคม สมาคมนั้น ๆ

กินฮ้อปอต้อ ห้อยฮ้อปอตัว

กำหะเก่าก่านี้ สอนเฮาฮ้อฮู้จักประมาณตัว จะไปเยีเยะหยิ่งฮ้อเกินก่าลั้งตัวเก่า จะตักใจปายลุน หะใจเห็นคนอื่นเป๋นกินเป๋นแตง กั จะกินจะแตงหยิ่งเป๋น
แ่มก่านังเป๋นว่า หันจั้งชี่ จะไปชี่หยิ่งจั้ง มีความหมายเหมือนกันเจ้า เฮาต้อฮู้จักประมาณตัวเก่า แล้วจะอยู่อย่างสบาย หะเป๋นหนี่เป๋นข้าเป๋นเจ้า

ขอนหะมีเห็ด ไผตีงหะเข้าใกล้

ขอนไม้ หมายถึงตันไม้ตีต่ายแล้ว ล้มอยู่ มันจั้งมีเห็ดต่าง ๆ งอกออกมา ซึ่งคนเก็บไปกินได้ กาวาจะเอาไปขายกั ได้นับว่าขอนไม้มันยังมิก้า ตึงมีคนเข้าไปรมเซาะเห็ด
แต่ตันไม้บางอย่าง เห็ดหะขึ้น กั จะหะมีไฟเข้าไปฮ้อไปใจ เรื่องนี้เป๋นเปรี๊ยฮ้อฟังว่า คนเฮา ถ้าหะได้ทำประโยชน์อะหยิ่งเลย ตึงหะมีไฟเข้าไปใกล้ หมายถึง

คนที่มีสมบัติ ดึงทรัพย์สมบัติ และคุณสมบัติเจ้า

ไปเมืองใด ก็ ชื่อเอาไฟเมืองนั้น

เป็นกำมะเก่าตีสอนอื้ออึงกว้างตัวอื้อเหมาะสม ไปบ้านไหนเมืองไหน หันเป็นเหยยะจะใด ก็ชื่อเหยยะชื่อเหมาะสม ตัดกับกำที่ว่า "เข้าเมืองตาหลัว ให้หลัวตาตาม"

ชื่อแปงกันตึงตุก ชื่อถูกกันบ่ ตี บ่ ล้า

คนหมะเก่าเป็นสอนไว้ ชื่อตัวอื้อจ้งมือ ถ้าของดี ถึงจะแปงไปน้อยก็ จะไปซี้จี้ ของดี มีคุณภาพ หมะเหมือนของดีราคาถูก ถูก ถูก ชื่อมาใจหมะก็ตือก็ เสีย เป็นเพราะคุณภาพมันหมะดีเจ้า

มดแดงมดดำ ต่ายเปื้อนน้ำอ้อย ละอ่อนน้อยหันก้าก้ากิน

เป็นว่าแล้ว ก็ หมะมีไฟเจือ ปากันเตวเข้าใส่ จันต่ายไปน้กต่อนัก ก็ หมะใจเป็นเพราะของดีเป็นเอามาลอกา อันนี้เป็นของธรรมดา ธรรมดา มันอดหมะได้เจ้า เถึงไฟจะเตือนก็ ตึงหมะพัง ขนาดหันตัวอย่างมาแล้วหมะใจน้อย ต้องบ่ยอชื่อได้บ่ทเขียนด้วยตัวเอง ซึ่งบางตือกว่าจะซู้ก็ จ้าไปเหยแล้ว

บ่ ตือยอช่าวบ้านผี บ่ ตือเอาลูกเศรษฐีมาเลี้ยง

คนหมะเก่าเป็นตือนไว้ จะไปอ้อยช่าวบ้านผี ตือได้มันตึงหมะปอ กับไปเอาลูกเศรษฐีมาเลี้ยง มีตะใด ก็ หมะปอชื่อเป็นใจ เจ้า

จำดีว่าน้ำ บ่ หล้างเขียนปลา จำดีว่านา บ่ หลอนไร่ข้าว

อันนี้เหมือนกับกำที่ว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เป็นอู้ถึงคนดีหมั้นเพียร หมะว่า หันหยัก เอมามาเหยยะชื่อเป็นเงินเป็นทองเหยี่เลี้ยง หมะยอมมอมือองตั้น คนจะอู้ถึงจะอยู่ใดในโลกที่มีก้าก้ากันแก่งแย่งแข่งดีเจ้า

ตีหัวฟาก สนนหัวผา

กำอู้หมะเก่า ต้าป่าเอามาบอกมาเล่า เจตนาที่หมะอยากอู้กำอู้ดี ถูกลิ้ม ป้าอู้เสิกเสียดายเจ้า ก็ เลยทยอยเอามาลงไว้ชื่อหมู่เฮาได้อ่าน ได้ฮู้หันข้อคิดดีดี ตือคนหมะเก่าเป็นอู้ไว้ แต่หมะได้ตั้งใจจะว่าชื่อไมเจ้า นอกเสียจากคนได้อ่านแล้ว โดนใจ เข้า ก็ เป็นเรื่องดีควรจะต้องสวดก็ตือพอง กากี้ดว่า ป่าวาชื่อคนนี้ แต่คนนั้นก็ดว่า ป่าวาชื่อ เหมือนก่าว่า ตีหัวฟากตึงเพ็ก ก็ ไปสนั่นหัวผาตึงปุ้น ปัก ขอสูมาเหยยเตอะเจ้า ป้าหวังดีแต่ ๆ นาเจ้า

อย่าอวดสูงกว่าป้อ แม่ อย่าอวดแก่กว่าอาจัน

กำหมะเก่าเป็นสอนคนรุ่นใหม่ว่า หมะคืออวดเก่ง อวดตัว จะไปลิ้มว่า ป้อแม่ครูอาจันเป็นเกิดก่อนเฮา แล้วเป็นก็ ฮักเฮา มีความหวังดีกับเฮา เป็นมีประสบก่านน้กกว่าเฮา จะใด จะใด ก็ พังเป็นพองเน่อ คนหมะเก่า จะเหยยะหยัง ถ้าได้ยินเสียงจ๊กกิมตัก เป็นยังฟังเจ้า

ไคซี้ล้นหาซอน ไคนอนล้นหาสาด

เป็นว่า ชื่อคนดีหมะอู้จกเกียงานไวล่งหน้า ทำปอจันฮู้เสิกเจ็บตึง เถึงจะล้นเซาะเวท ไคหลับแล้ว ก็ ยังหมะฮู้จะล้นจะนอนดีไหน เป็นคนดีเหยยะก่านเหยยะงานอย่างหมะมีแผน มันจะหมะตันก่านเจ้า

ตักเมื่อกินข้าว เป็นเจ้าเมื่อชานอน

เป็นสอนอู้ฮู้จก่า สิ่งใดควรเหยยะ ชื่อถูกตามดีควร เวลากินข้าวจะไปปากน้ก จังจะแก้น เถึงเวลนอน ก็ หมะควรดีจะเมาก้าอู้กัน เดวจะหมะได้พักก่อน คนหมะเก่านีเป็นหยังจ้งเก็บมาสั่งมาสอน ถี้ถ้วนไปเหยยกูเรื่องน้อเจ้า

คนหนุ่มชื่อเอาก้า คนเฒ่าชื่อเอापาย

ความหมายก คือว่า ก่านทำอะหยังก็ จ้าง ชื่อเลือกคนดีเหมาะกับงาน เถึงจะสำเร็จด้วยดี คนมีแรงน้ก ก็ เหยยะก่านหนักกว่าคนมีแรงน้อย

หวังกินน้ำห้วยหน้า น้ำฟ้าหมะไหลลงฮอม

จะไปหมายน้ำบ่อน้ำ เป็นสอนหมะชื่อหวังในสิ่งตั้ยังมาหมะถึงเตื่อ เเหยยะสิ่งดีดีที่สุดในวันน้กก่อน วันหน้าอาจจะได้อาหมะ ก็ เป็นผลพลอยได้

ปากว่าหมะตาย ใจก่านหมะได้

กำหมะเก่าก้านี้ คงจะตัดกับกำว่า ดีแต่พูดแล้วไม่ทำ คือไปตึงใดก็ ตีก้าอู้ก่อง อะหยังก็ ฮู้ไปเหยยเสียง แต่เอาเข้าเตื่อ เเหยยะหยังหมะจ้งซ้ก้อย่าง

อย่าเก็บกำเบา อย่าเอากำง่าย

เป็นสอนห่มะฮื้อหุเบา ได้ยื่นได้ฟังไผมาเลาะหยัง จะไปฟังเจื่อง่าย ๆ ต้องม่ฮื้อถี้ ๆ ก่อนเจ้า ถ้าเป็นคนหุเบา บางเตื่อเรื่องห่มะเบ็นเร่องก่
เยี่ยฮื้อคนเป็นผิดใจกันได้เจ้า แล้วเฮาก่ จะเสียใจปายลุน

ห่มะตันนัง ฟังเหยียดแข็ง

เป็นหมายเล็งคนซ้อบคุ้ยไม้ ไอ้อวด กำนงานยังห่มะตันได้เยี่ยก่ ฟังฮื้ออวดเหยีก่อน ห่มะแน่วว่า จะบักกะดิกปิกกะว่า ห่มะเบ็นท่า รออื่องานสำเร็จแล้วก้อยฮื้อก่ จะงาม

พระจันทรฮื้อฟ้า เป็นเหยื่อราหู

เป็นว่า พระจันทรฮื้อฟ้า เป็นเหยื่อราหู ปลาเหยียนฮื้อฮื้อ ยังฮื้อถูกล้อม มั่นก่ แต่ฮ้องเบ็นแท้มเมาะ คนเฮา ถ้าเบ็นกรรมเบ็นเวรกันมา มันตั้งตวยมาหาจันได้
ห่มะว่าฮื้ออยู่ตีไหน

แม่น้ำได้หันตาง ผีสางได้กำปาก

ธรรมดาน้ำย้อมไหลจากตีสูงลงไปหาตีต่ำ ยังห่มะเกยมีน้ำตีไหลจากต่ำไปหาสูง เป็นเปรียบเหมือนคนตีซ้อบฮื้อห่มะตี ห่มะว่าเรื่องหยัง เป็นกำฮื้อตีเหมือนกับผีสอนฮื้อ
มันจะเป็นไตคฮื้อกับคนตีฮื้อเจ้า

ควันไฟไฟหื้อห่มะกุ่ม

เป็นเปรียบสิ่งตีฮื้อได้เยี่ยลงไปแล้วว่า เหมือนควันไฟฮื้อน้อเจ้า จะเอาอะหยังไปโล่หื้อควันไฟได้กุ่มตีไหน เหมือนกำตีว่า ความลับห่มะมีในโลก

ฟังได้ห่มะตีเอา เผาห่มะตีกิน

เป็นเตื่อนสติ ห่มะฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อไป กำนตีกะล้งเยี่ยมันจะห่มะได้ตี เหมือนปังปลาใหม่ มั่นก่ ห่มะตีกินน้อเจ้า

กำปากเหมือนผีสอน ตันนอนเหมือนโหม้งกระต่าย

เป็นเปรียบเล็งคนตีตีฮื้อฮื้อ ฮื้อเก่งเหมือนผีสอน แต่เอาแต่แล้ว เยี่ยะหยังห่มะจ้าง ขนาดตันนอนตัวเก่าง่ ยังละไว้เหมือนโหม้งกระต่าย

แล่งใหญ่แล่งง่าว แล่งยาวแล่งเซอะ

เป็นเปรียบคนตีห่มะมีกำกี้ด อ่องอออน้อย ว่า กี้ดหยังเยี่ยะหยัง ก่ ห่มะถูก ห่มะถึกับเบ็น ไปลวงไซลวงฮื้อนปุ้น ห่มะว่าจะอายุนักตี้ได้ก่ จ้าง

ใจใไลเบ็นบุญ ใจจุ่นเบ็นบาป

เป็นว่า คนเฮาตีมีจิตใจใไลสะอาด กัดกำก่าตี มุ่งหวังฮื้อคนอื่นเบ็นสุข จิตใจตีเว่ยเก่าย้อมมีความสุขตวย แต่ถ้ากี้ยฮื้อฮื้อคนอื่นฮื้ออยู่เลย ๆ ตั้วเก่าง่ ฮื้อนเจ้า นังไหนนอนไหน
ก่ ห่มะเบ็นตำสาข

ฮื้อควายยามนา ฮื้อฝ้ายยามหนาว

เป็นสอนฮื้อฮื้อจักวางแผนกานไว้ก่อน ห่มะฮื้อนจะตีของแบ่งแล้วห่มะถูกใจตวยเจ้า ควายยามเยี่ยนา ไผ ๆ ก่ ล่นเซาะฮื้อ ป้อก้าก่ ตูต้างตั้งราคาสูง เหมือนกัน
ถ้าอากาศหนาวขึ้นมาเมื่อใด ก่ ล่นเซาะฮื้อฮื้อหนาว มั่นก่ แบ่งก่าเจ้า

ไม้ตันเดว ห่มะเบ็นก้อ ป้อตันเดวห่มะเบ็นเหล่า

เป็นเปรียบว่า คนเฮาห่มะสามารถฮื้อฮื้อคนเดวได้ และก่ ห่มะสามารถเยี่ยะกานใหญ่ได้ตวยตีคนเดว เฮาต้องฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อกัน กิจกานต่าง ๆ จุ่งจะเบ็นเรื่องขึ้นมาได้
ไม้ตันเดวเป็นห่มะฮื้อฮื้อว่า กอ ตันป้อตันเดวมั่นตั้งห่มะเบ็นป่า เจ้า

ใบบัวปกจ้าง ต้างนาฮื้อนฮื้อ

คนห่มะเก่าเป็นเปรียบฮื้อฮื้อฟังว่า คนเฮาเยี่ยะหยังไว้ตีใด จะตีจะซู้ก่ ตาม มันตั้งมีคนฮื้อจันได้ เหมือนกำว่า ความลับห่มะมีในโลกเจ้า ใบบัวน้อ ๆ จะไปปกตีจ้างใหญ่ ๆ
ได้กุ่มจะตีเจ้า

แมวขึ้นคว่น ห่มะม่วนใจหนู

แมวกับหนู เป็นของเบ็กกัน เป็นเปรียบฮื้อฮื้อฟังว่า คนเผ่ากับละฮื้อน กวาก่าหัวหน้ากับลูกน้อง เข้าใก้กันละจะเยี่ยะฮื้อฝ้ายนึ่งฮื้อฮื้อตี ห่มะม่วนใจ ต้องแบ่งตีลือบ เล็งแม้วว่า

กำสอนมะเก่า สอนใจ

เขียนโดย นายตัวดี ท.ทิวเทือกเขา

วันพุธที่ 02 กันยายน 2009 เวลา 14:43 - แก้ไขล่าสุด วันพุธที่ 02 กันยายน 2009 เวลา 14:46

จะหมีได้ไล้บับจับผิด เหมือนแมวกับหนูก็ตามเตอะ

ไค้ผู้ชื้อถาม ไค้งามฮื้อแต้ม

เป็นสอนว่า ถ้าเฮาหมีเข้าใจอะหยัง จะไปดักไว้ ชื้อถามไถ่ จะเกิดความฮู้ขึ้นกับตัว เหมือนแม่ญิง ถ้าไค้งามนั้ขึ้นกั ต้องย่องต้องแต้ม แต่สมัยหมีเด่ว บ้อจ่ายกั
ซอบย่องซอบแตงเหมือนกันเจ้า

แกเพราะกินข้าว เฒ่าเพราะเกิดเมิน

กำนี้ป็นหมายเลิงคนตีหมีได้ทำประโยชน์ฮื้อไผ่ แม้แต่กับตัวเก่า อยู่ไปวัน ๆ เป็นคนไร่ก้า เป็นฮ้องคนแบบนี้ว่า แก่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะเกิดมาเมินแล้วหมีตาย